

(⁵⁷) Byla-li záležitost propuštění horníka z práce v závodní radě (disciplinárním výboru) třebaš dodatečně projednána a nepodal-li zaměstnanec stížnosti do propuštění do 15 dnů ode dne, kdy výrozměn byl o výsledku jednání disciplinárního výboru, stalo se jeho propuštění z práce pravoplatným. (Vhrs. 12. IX. 1934, č. 96/34.)

(⁵⁸) Dala-li závodní správa ihned po stávce, a to způsobem dostatečně jasným, najevo, že horníkům prostávkované směny omluviti nemíni, nelze míti za to, že promeškání směn prominula, třebaže o neomluvení směn nebylo jednáno v disciplinárním výboru závodní rady podle § 4 zák. č. 262/34. (Vhrs 28. II. 1934, č. 13/34.)

D. Lhůty.

(⁵⁹) Lhůta k podání žaloby k hornickému rozhodčímu soudu, stanovená v § 6 zákona č. 170/24 Sb. z. a n., jest lhůtou propadnou a jest k ní proto přihlížeti z moci úřední. (Vhrs 28. II. 1934, č. 10/34.)

(⁶⁰) Počátek splatnosti pohledávky mzdové nelze o sobě ještě klásti na roveň »vzniku naříkaného skutku« podle § 6 zákona č. 170/24 Sb. z. a n. Dělníku nutno samozřejmě ponechat, chce-li splatnou mzdu zaměstnavateli placení neschopnému poshověti, tedy s požadavkem výplaty vyčkati. Teprve odepření výplaty mzdy zaměstnavatelem způsobuje vznik skutku, jež má na mysli cit. ustanovení zákona, od něhož pak počíná běžeti stanovená tam 30denní propadná lhůta. (Vhrs 11. IV. 1934, č. 27/34.)

(⁶¹) Lhůta k podání žádosti o souhlas k propuštění člena závodní rady ze zaměstnání běží nikoli ode dne, kdy se člen závodní rady dopustil uplatňovaného propouštěcího důvodu, nýbrž ode dne, kdy se o něm závodní správa dověděla. (Vhrs 20. VI. 1934, č. 28/34.)

(⁶²) Třicetidenní lhůta podle § 6 zákona č. 170/24 Sb. z. a n. běží při podání žádosti o souhlas k propuštění člena závodní rady ze zaměstnání pro stávkou až ode dne ukončení stávky, a nikoliv od zmeškání počtu neomluvených směn, tvořících propouštěcí důvod podle služebního řádu. (Vhrs 6. VI. 1934, čís. 81/34.)

(⁶³) Odvolání z rozhodnutí mzdového výboru závodní rady možno podati k hornickému rozhodčímu soudu podle ustanovení § 6 zákona z 3. července 1924, č. 170/24 Sb. z. a n. do 15 dnů od doručení výroku nebo sdělení vzatého v odpor. (Vhrs 14. X. 1934, čís. 93/34.)

(⁶⁴) Patnáctidenní žalobní lhůtu, stanovenou § 6 zákona o hornických rozhodčích soudech č. 170/24 Sb. z. a n., nutno počítati ode dne, kdy zvěděl žalobce vyřízení své žádosti mzdovým výborem závodní rady. (Vhrs 14. II. 1934, č. 5/34.)

(⁶⁵) Odmítla-li rada zřízenců ve vzniklém sporu zprostředkovati s odkazem na kompetenci příslušné odborové organizace, sluší v tomto výslovném odmítnutí zprostředkovací činnosti spatřovati výrok ve smyslu poslední věty § 6 zákona č. 170/24 Sb. z. a n., od jehož doručení jest počítati 15denní žalobní lhůtu. (Vhrs 16. V. 1934, č. 39/34.)

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Pracovní doba.

§§ 6, 7. 918.

Zaměstnanec nemůže se domáhati úplaty za práci přes čas, kterou konal z vlastního popudu, bez příkazu a vědomí zaměstnavatelova a případně bez jeho dodatečného schválení. Rozh. prac. soudu v Mor. Ostravě z 7. XII. 1933, Cpr II 460/38-8, kraj. soudu v Mor. Ostravě z 20. IV. 1934, Opr 32/32-12 a nejv. soudu z 7. IX. 1934, Rv II 526/34-1, Sb. min. sprav. čís. 64.

Pracovní soud zjistil, že žalobkyně sice pracovala někdy až pozdě večer, že však ve dne v žehličně četla, případně i pracovala pro sebe, že tedy přes 8 hodin nepracovala, resp. zjistil odvolací soud, že dovolatelka práce přes čas konala z vlastního popudu. Nejvyšší soud vyslovil a odůvodnil již v rozhodnutí čís. 6609 a 6983 sb. n. s.*) — na něž se poukazuje, — že zaměst-

nanec nemůže se domáhati úplaty za práci přes čas, kterou konal z vlastního popudu bez příkazu a vědomí zaměstnavatelova a případně bez jeho dodatečného schválení. Podle zjištění odvolacího soudu bylo tomu tak v daném případě. Již tím jest rozhodnuto, že nárok dovolatelky není odůvodněn a není potřeba zabývati se otázkou, zda dostala dovolatelka bytem a stravou další odměnu, takže netrpí žádné škody. Právní posouzení odvolacího soudu nutno uznati správným.

§ 7. 919.

I. Práce před otevřením a po uzavření obchodu obsahující ranní a večerní úklid v obchodě, čišťení závodních místností, otvírání a zavírání obchodu, jsou pracemi »pomocnými« (§ 7, odst. 4.).

zahrnuto i oprávnění naříditi práci přes čas. Z toho, že zaměstnavatel odmínil zaměstnance, když ho viděl konati práci přes čas, neplyne, že by ho měl odměňovati i za práce, jichž neseznal, o nichž nevěděl, a jež tedy nejen napřed nepřikázal, nýbrž ani napotomně neschválil.

V á ž. o b č. 10504 (rozh. z 3. II. 1931, Rv I 204/30, v „Prac. právu“, roč. X., č. 228): Zaměstnanec nemůže se domáhati úplaty za práci přes čas, které konal z vlastního popudu bez příkazu a vědomí zaměstnavatelova a jež zaměstnavatel ani dodatečně neschválil.

*) V á ž. o b č. 6609 (rozh. z 21. XII. 1926, Rv II 693/26): Zaměstnanec nemůže se domáhati úplaty za práci přes čas, konal-li ji z vlastního popudu bez příkazu a vědomí zaměstnavatele.

V á ž. o b č. 6983 (rozh. z 12. IV. 1927, Rv I 1643/26): Naříditi práci přes čas může pouze zaměstnavatel anebo jeho orgán, ježž o tom buď k tomu zvláště zmocnil anebo kterého pověřil správou závodu tak, že ve správě jest

II. »Pomocné práce«, pokud přesahují pravidelnou pracovní dobu, jsou dovolenou práci přes čas (§ 7, odst. 1.), kterou lze odměňovati pa u š á l n ě.

III. Podklad nároku na odměnu za práci přes čas (časový rozsah práce přes čas) nemůže soud posuzovati podle § 273 c. ř. s. podle volného uvážení, nýbrž jen podle výsledků jednání a dokazování. Rozh. prac. soudu v Č. Budějovicích z 4. XII. 1933, Cpr. 56/33-8, kraj. soudu v Č. Budějovicích z 2. III. 1933, Opr 2/34-14 a nejv. soudu z 13. IX. 1934, Rv I 1225/34-1, Sb. min. sprav. č. 63.*)

V tomto případě jest rozeznávati práce, jež žalobce konal ve všedních dnech před otevřením a po uzavírání obchodu žalované firmy, a práce konané v neděli.

První úkony spadají pod pojem pomocných prací ve smyslu § 7, zák. č. 91/1918 Sb. z. a n., neboť šlo tu v podstatě o ranní a večerní úklid v obchodě, čištění závodních místností, o otvírání a zavírání obchodu, tedy vesměs o takové pracovní úkony, o nichž je patrné, že se svou povahou, jakož i dobou pro jejich obstarávání vykázanou lišily od vlastních prací souvisejících přímo s určením podniku. Podle § 7, odst. 4 cit. zákona, jest ovšem za všechny takové práce, pokud přesahují pravidelnou pracovní dobu, platiti zvlášť jako za práce přes čas. Ježto však šlo o dovolené práce přes čas (§ 7, odst. 1., zák. č. 91/18 Sb. z. a n.), jest podle ustálené judikatury úmluva stran o paušalování odměny za ně přípustná (Sb. n. s. č. 10.076, 10.226). Odvolací soud má za to, že žalobce, konav tyto práce, aniž po celých šest roků uplatňoval nárok na odměnu za ně, a přijav úhrnnou odměnu za všechny práce jím konané bez námitek, dal způsobem každou pochybnost vylučujícím (§ 863 vs. obč. zák.) najevo, že souhlasí s odměnou mu dávanou jako s úhrnnou odměnou za všechny pracovní úkony a tedy i za dotčené práce pomocné, ač přesahovaly normální pracovní dobu osmihodinovou. Leč odvolací soud tu prezírá, že žalobce ve svém odvolání uplatňoval, že stále žádal o zaplacení hodin přes čas, že mu bylo zaměstnavatelem vyhrožováno, že bude propuštěn, bude-li trvati na nároku tom, a že dokonce dostal několikrát výpověď za to, že chtěl odměnu za hodinu přes čas. O těchto rozhodných skutečnostech vedl žalobce důkaz svědky Arnoštem P., Eliškou P. a Annou J., kteří však vyslechnutí nebyli, ač odvolací soud podle § 33, zák. č. 131/31 Sb. z. a n., v sporech o hodnoty vyšší než 300 Kč má věc projednávat znovu obdobně podle ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy sborovými. Právem vytýká dovolatel toto opo-

*) Ad I., II., srovnej Váž. obč. 13753 v tomto časop. pod čís. 917.

Váž. obč. 10076 (rozh. z 9. VII. 1930, Rv I 1654/29, v „Prac. právu“, roč. X., č. 167): Za práci přes čas nemusí býti placena zvýšená mzda, nýbrž se vyžaduje jen, aby práce přes čas byla odměňována zvlášť. Co do výše odměny za práci přes čas jest rozhodnou především úmluva stran, a kdyby jí nebylo, jest pokládati přiměřený plat za vymezený.

Váž. obč. 10226 (rozh. z 10. X. 1930, R II 374/30, v „Prac. právu“, roč. X., č. 166): Lze umluviti, i konkludentním činem (§ 863 obč. zák.), že odměna za práci přes čas jest zahrnuta v úhrnkové ujednané mzdě. Tak jest tomu nanejvýš, přijímal-li zaměstnanec mzdu po delší dobu bez výhrady, jsa si vědom, že se mu dostává ve smluvené mzdě odměny za veškeré práce smluvené mu uložené, tedy i za práce mimo osmihodinovou dobu pracovní.

Za nedovolené práce přes čas může se zaměstnanec domáhati jen náhrady škody.

minutí jako vadnost řízení podle § 503, č. 2 c. ř. s.

Bude-li prokázáno, že žalobce nárok na odměnu za zmíněné pomocné práce opětovně žádal, nelze za to míti, že mlčky souhlasil s jejich paušalováním, a bude ještě třeba rozsah těchto prací přesně zjistiti a dále zjistiti, které plnění a jiné výhody žalobce za ně obdržel, aby mohlo býti posouzeno, dostalo-li se mu za ně přiměřené odměny podle § 7, odst. 4, svrchu uvedeného zákona. Bude pak třeba i vyslechnouti svědky Josefa S. a Jana H. o okolnostech v odvolání uvedených.

Pokud jde o práce nedělní, jež podle zjištění nižších soudů nebyly paušalovány, je opodstatněna výtka dovolatele s hlediska rozporu se spisy, že odvolací soud vyřkl podle § 273 c. ř. s. jen na základě svého volného uvážení, že žalobce stahoval a zasouval sluneční záclony u výkladních skříní toliko v létě a jen když bylo slunečno, a že tato činnost netrvala celý rok, nýbrž byla konána nejvýše 24krát v roce. Jde tu o mylný výklad § 273 c. ř. s., ježto tímto ustanovením bylo soudu jen propůjčeno stanoviti výši nároku podle volného uvážení, nemůže-li výše nároku jinak zjištěného býti přesně prokázána, kdežto podklad nároku — a tu jde o podklad a nikoliv o otázku výše nároku — musí soud vždy posuzovati podle výsledků jednání a dokazování a k tomu účelu učiniti nutná skutková zjištění. Podle § 33 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. měl odvolací soud, nestačily-li v uvedeném směru důkazy dosud provedené, je opakovati, resp. provést subsidiární důkaz výsledkem stran a pak hledě k výsledkům důkazů učiniti skutková zjištění.

Závodní výbory

§ 3. 920.

V případě hromadného propuštění z příčin mimo pracovní poměr ležících nepřísluší závodnímu výboru právo odporu podle 2. odst. § 3 lit. g) zák. o závodních výborech, a proto také není rozhodčí komise — podá-li v takovémto případě závodní výbor odpor přece — příslušna věcně o něm rozhodovati. Nál. nejv. spr. soudu z 13. IX. 1934 č. 22.230/33, Boh. A 11415. Prejudikatura: Boh. A 11.230/34.

Dříve než mohl nss přikročit k věcnému zkoumání otázky na spor vznesené, musil si zodpověděti otázku jinou, t. j. otázku, zda okolnost, šlo-li v konkrétním případě o hromadné propuštění z příčin mimo pracovní poměr ležících, je skutečně okolností rozhodnou pro posouzení kompetence žalované komise. Dalo by se totiž argumentovati, že komise, u níž byl vznesen odpor podle § 3, lit. g), odst. 2. cit. zák., k rozhodování o návrhu takto formulovaném příslušna byla, ježto ani tenkrát, když by dospěla k názoru, že při hromadném propuštění závodního výboru právo odporu podle citovaného předpisu nepřísluší, nesměla by petiti na ni vznesený odmítnouti pro svoji nepříslušnost, nýbrž musila by jej vyříditi věcně, t. j. zamítnouti pro nedostatek zákonných předpokladů vzneseného odporu. Leč tato argumentace nebyla by správná. Při eventualitě právě naznačené mohla by ovšem komise návrh formulovaný podle § 3, lit. g), odst. 2. cit. zák. zamítnouti pro nedostatek zákonných předpokladů nároku toho, zároveň však, kdyby chtěla žádost na ni vznesenou úplně vyříditi, měla by dodati, že žádost tu — pokud ve své podstatě se domáhala toho, aby komise rozhodla i za předpokladu hromadného propuštění — odmítá pro svoji nepříslušnost k takovému rozhodování.

Z toho je však patrné, že otázka hromadného propuštění je rozhodna jak pro posouzení merita, tak i pro posouzení kompetence rozhodčí komise. Avšak právě proto podléhá v této poslední relaci přezkoumání nss-em.

Stížnosti, jak již uvedeno, vznášejí jedinou námitku, t. j. námitku, že rozhodčí komise nebyla příslušna o návrhu závodního výboru věcně rozhodovati, poněvadž šlo o propuštění hromadné, při němž závodnímu výboru přísluší pouze spolupůsobení způsobem poradním, nikoli však právo předložit věc k rozhodnutí rozhodčí komisi. Námitku toto, vznesenou již v řízení správním, žal. komise — připustivši sice výslovně, že v daném případě šlo o hromadné propuštění zaměstnanců — přes to zamítla, při čemž se postavila na stanovisko, že právo předložit věc rozhodčí komise podle § 3, lit. g), odst. 2. zák. č. 330/21 Sb., přísluší závodnímu výboru i při propuštění hromadném, a že proto je tato komise i při hromadném propuštění příslušna vydati rozhodnutí podle posléze cit. zákonného předpisu.

Jest tedy řešiti otázku, zda tento názor žal. komise je ve shodě se zákonem. Otázku tuto zodpověděl nss již v nář. Boh. A 11.330/34*) záporně, vysloviv, že právo odporu proti propuštění zaměstnanců, zaměstnaných v podniku nepřetržitě déle 3 let, dané závodnímu výboru v § 3, lit. g), odst. 2. zák. č. 330/21 Sb., se na případy hromadného propuštění nevztahuje. Při tomto názoru setrval nss i v daném případě. Tím však je podle vývodů shora uvedených již také záporně zodpověděna otázka kompetence rozhodčí komise o takto formulovaném odporu závodního výboru věcně rozhodovati.

Pracovní soudy.

§ 1. 921.

Pro nárok z pracovního poměru proti zaměstnavatelově pozůstalosti jest příslušný pracovní soud. Rozh. nejv. soudu z 1. IX. 1934, R I 761/34, Váž. obč. 13.724.

Pro příslušnost pracovních soudů ovšem nestačí, by spory z pracovního, služebního neb učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vznikly mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, nýbrž se vyžaduje, aby též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi oněmi osobami trvaly, t. j., že nepěly buď univernální nebo singulární sukcesí na osoby jiné (viz sb. n. s. čís. 12.611). V souzeném případě byla žalovaná neodevzdaná pozůstalost po K. P-ovi, zástoupená přihlášenými dědici. Z ustanovení § 547 obč. zák. plyne, že do odevzdání pozůstalosti je přihlášený dědic jen zástupcem pozůstalosti a jest v podstatě postaven na roveň pouze opatrovníku pozůstalosti (sb. n. s. čís. 3328).***) Teprve ode-

*) Boh. A 11.330 (nář. z 6. VI. 1934, č. 21.175/33, v „Prac. právu“ roč. XIII, č. 824): I. Odepře-li rozhodčí komise rozhodovati o stížnosti závodního výboru do propuštění dělníků z důvodu, že jde o hromadné propuštění z příčin ležících mimo pracovní poměr, je stížnost na nss do tohoto výroku rozhodčí komise přípustna. — II. Při hromadném propuštění z důvodů ležících mimo individuální poměr pracovní přísluší závodnímu výboru toliko právo poradné, nikoliv také právo odporu proti propuštění jednotlivců. — III. K výkladu pojmu „propuštění hromadné“. — IV. Právo podnikatele závod zrušiti nebo částečně zastaviti? — V. Rozhodčí komisi nepřislouží, aby přezkoumávala hospodářskou správnost motivů, kterými podnikatel odvodňuje hromadné propuštění.

Srov. dále nářez z 6. VI. 1934, č. 21.176/33 (v „Prac. právu“ č. 825) a nářez z 13. IX. 1934, č. 22.327/33 (v „Prac. právu“ č. 870).

**) Váž. obč. 12.611 (rozh. z 18. V. 1933, R I 341/33, v „Prac. právu“, r. XII, č. 586): Pro příslušnost pra-

vzdáním pozůstalosti jest dědic jako takový osobně oprávněn aktivně i pasivně ke sporům; v mezičasi mohou věřitelé zůstavitelovi žalovati jen pozůstalost, nikoli však dědice (sb. n. s. čís. 7013, 8355 a j.).**) Do té doby představuje dědic jen zůstavitele a proti třetí osobě považují se oba za osobu jedinou (§ 547 obč. zák.). Nelze tedy v tomto sporu důvodně za to míti, že nárok byl uplatňován zaměstnancem proti osobě od zaměstnavatele odlišné. Uplatňují-li žalobci v žalobě nárok na zaplacení odměny za práce spojené s ošetřováním K. P-a v jeho nemoci, tvrdíce, že k tomuto ošetřování byli sjednání K. P-em a jeho manželkou Annou, odvozují zažalovaný nárok zřejmě z pracovního poměru založeného soukromou smlouvou, pročež je dána příslušnost pracovního soudu podle § 1 zák. čís. 131/31 Sb. z. a n.

§ 1. 922.

U pracovního soudu nelze uplatňovati nárok z pracovního poměru proti dědicům zaměstnavatelovým, jimž byla pozůstalost odevzdána ještě před podáním žaloby. Rozh. nejv. soudu z 19. X. 1934, R II 486/34, Váž. obč. 13.868.

Předpokladem věcné příslušnosti pracovního soudu jest, že jde o spor mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem (§ 1 zák. čís. 131/1931 Sb. z. a n.). Pro příslušnost pracovního soudu nestačí, by spory z pracovního nebo služebního poměru jen vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, by též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi týmiž osobami trvaly (sb. n. s. čís. 12.611).†) V souzeném případě domáhá se žalobkyně žalobního nároku proti žalovaným jako dědicům po zaměstnavateli Františku P-ovi, kteří podle nepopřehého přednesu žalobkyně se k pozůstalosti Františka P-a, dne 27. ledna 1931 zemřelého, přihlásili bez výhrady soupisu a jim odevzdací listinou ze dne 26. června 1931 (tedy ještě před podáním žaloby) byla pozůstalost odevzdána. Odevzdáním pozůstalosti přešel závazek Františka P-a na dědice (§§ 548, 797, 819 obč. zák.), a ačkoli se

covních soudů nestačí, by spory z pracovního, služebního neb učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, by též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi oněmi osobami trvaly. Přesla-li taková pohledávka postupem, nelze ji vymáhati na pracovním soudu. Lhostejno, že postupitel bude snad moci nepostoupený zbytek pohledávky vymáhati na pracovním soudu.

Váž. obč. 3328 (rozh. z 20. XII. 1923, Rv I 1310/23): Do odevzdání pozůstalosti jest přihlášený dědic pouze zástupcem pozůstalosti a nelze se na něm (osobně) domáhati vydání věcí, jsoucích v pozůstalosti.

Váž. obč. 7013 (rozh. z 21. IIV. 1927, Rv II 183/27): Teprve odevzdáním pozůstalosti jest dědic jako takový oprávněn aktivně i pasivně ke sporům tak, jako byl oprávněn zůstavitel. Lhostejno, že pozůstalost byla již dříve ve správě a užívání přihlášeného dědice. V mezičasi mohou věřitelé zůstavitelovi žalovati jen pozůstalost, zastoupenou přihlášeným dědicem nebo dědicé jako zástupce pozůstalosti, nikoliv však dědice osobně.

Váž. obč. 8355 (rozh. z 5. X. 1928, Rv I 49/28): I při bezvýjimečné přihlášce k dědictví lze před odevzdáním pozůstalosti žalovati z pozůstalostních dluhů jen pozůstalost anebo přihlášeného dědice jménem a v zastoupení pozůstalosti.

†) Váž. obč. 12.611 (rozh. z 18. V. 1933, R I 341/33, v „Prac. právu“ roč. XII, č. 586): Pro příslušnost pracovních soudů nestačí, by spory z pracovního, služebního nebo učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, aby též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi oněmi osobami trvaly. Přesla-li taková pohledávka postupem, nelze ji vymáhati na pracovním soudu. Lhostejno, že postupitel bude snad moci nepostoupený zbytek pohledávky vymáhati na pracovním soudu.

generální sukcesí co do obsahu povinností nic neměnilo, změnil se přece jej podmět, a to rozhoduje o příslušnosti, ježto v době zahájení rozepře již nešlo o spor mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, nýbrž o spor mezi zaměstnancem a právním nástupcem zaměstnavatele a příslušnost pracovního soudu pro nároky a závazky z pracovního nebo služebního poměru se nerozšiřuje převodem závazku na jeho přejímatele.

§ 1.

923.

V spore o žalobe právných nástupcov zamestnanca proti bývalému zamestnávateľovi o náhradu škody pre neprihlásenie k penzijnému poisteniu nie je (vecne) príslušný pracovný súd. Rozh. nejv. soudu z 16. V. 1934, R III 260/34, »Právní Obzor« 1704.

Proti žalobe právných nástupcov zamestnanca proti bývalému zamestnávateľovi o náhradu škody pre neprihlásenie k penzijnému poisteniu, podanej u riadneho soudu, vzniesla žalovaná strana sporu prekážajúcu námietku na tom základe, že je príslušný pracovný súd.

Túto námietku oba nižšie súdy zamietly z dôvodu, že nejde o spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom (§ 1 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.) a pre spory medzi nástupcom zamestnanca a jeho bývalým zamestnávateľom pracovné súdy nie sú príslušné.

Najvyšší súd rekurz zamietol s poukazom na správne dôvody napadnutého usnesenia.

§ 1.

924.

I. U pracovných súdů nemůžeme žalovati ten, komu byl nárok ze služebního poměru postoupen. II. Smlouvu kapelníka s majitelem kavárny lze po případě považovati za smlouvu o dílo. Nároky z takové smlouvy nelze uplatňovati u pracovního soudu. Rozh. nejv. soudu z 18. V. 1934, Rv I 411/34, Váž. obč. 13.557.

Ad. I. Podle § 1 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. jsou pracovní soudy výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního neb učebního poměru vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jakož i mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele. Podle § 4 (2) téhož zákona platí o zvláštních odděleních okresních soudů pro spory pracovní ustanovení zákona o samostatných pracovních soudech. Pokud žalobce uplatňuje částky mu postoupené, nelze je vymáhati u pracovního soudu, neboť pro jeho příslušnost nestačí, aby spory z pracovního nebo služebního poměru vznikly zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž vyžaduje se, aby též v době, kdy jsou vznášeny na soud, mezi oněmi osobami trvaly (sb. n. s. č. 12.611).*)

Ad II. Avšak ani co do částky 4.940 Kč, příslušející prý žalobci samému, není příslušnost pracovního soudu opodstatněna, ježto nejde o smlouvu služební a žalobce nelze považovati za zaměstnance žalované. Podle smlouvy zavázal se žalobce i se svou kapelou k denním hudebním produkcím v kavárně žalované v době od

16. ledna 1933 do 30. dubna 1933 za denní úhrnnou úplatu 320 Kč. Ve smlouvě bylo ujednáno, že v kavárně denně, až na pátek (nebo jiný den v týdnu), mají býti konány hudební produkce, odpoledne od 4 do 6 hodin, večer od 8 hodin počínajíc. Žalobce měl potřebné hudebniny a hudební nástroje sám opatřovati a denní pořad sám sestaviti, při čemž bylo jen všeobecně ujednáno, že hudební pořad musí býti bohatě sestaven a pozůstávati z koncertních a tanečních kousků, zvláště i moderních »šlágrů«, že repertoar musí býti vždy po uplynutí osmi dnů změněn a že může býti opakován jen až po uplynutí šesti týdnů. Žalobci bylo dovoleno členy kapely samostatně vyměňovati. Smlouva má jen určitě předpisy o odevu hudebníků a o jejich chování v orchestru a v hudební síni. Podle této smlouvy nešlo o konání služeb po určitou dobu za určitou úplatu zaměstnancem osobně podřízeným zaměstnavateli a pod jeho vedením v jeho podniku, nýbrž předmětem smlouvy bylo zhotovení díla jakožto výsledku činnosti samostatného podnikatele, totiž dodávání denních hudebních produkcí po určitou odpolední a večerní dobu v podniku žalované (sb. n. s. č. 4215).*) Nezáleží na tom, že se hudební produkce měly po určitou dobu denně opakovati, neboť každodenní produkce byla samostatným dílem, které vždy zvláště bylo placeno úplatou 320 Kč, ujednanou pro celý kvartet. Jde o závazek žalobcův k výkonu podle vlastního plánu, vlastními prostředky, s pomocníky, se zárukou nejen za péči, nýbrž i za zdar díla, a s převzetím nebezpečí nezdaru, tudíž celkem o jednání samostatného podnikatele (srovnej sb. n. s. č. 4148, 5451, 5556, 9617, 10.402, 11.768 a j.)*). Podle § 22 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. má pracovní soud příslušnost svou zkoumati z úřední moci a táž povinnost stíhá soudy vyšší stolice v každém období sporu (§ 28 č. 3, § 33, odst. 2). První soud se otázkou příslušnosti neobíral a ani odvolací soud nevydal v tomto směru usnesení a zabýval se v důvodech jen otázkou, jde-li o služební smlouvu či o smlouvu o dílo, maje za to, že smlouvu, o níž jde, lze považovati za smlouvu služební. Podle právního názoru nejvyššího soudu jde v souzeném případě o smlouvu o dílo, spor nepodléhá příslušnosti pracovního

Váž. obč. 4215 (rozh. z 7. X. 1924, R I 778/24): Jde o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu služební, bylo-li umluveno dodávání denních hudebních produkcí po určité večerní dobu.

Váž. obč. 4148 (rozh. z 16. IX. 1924, Rv I 792/24): Rozdíl mezi smlouvou služební a smlouvou o dílo.

Váž. obč. 5451 (rozh. z 11. XI. 1925, Rv I 1237/25): Rozlišující znaky smlouvy služební a smlouvy o dílo.

Váž. obč. 5556 (rozh. z 16. XII. 1925, R I 1009/25): Obchodní cestující pro určitý obvod za pevný měsíční plat s dalším nárokem na diety a provise za určitých podmínek (za jednotnou odměnu ve formě zvýšené provise) jest obchodním pomocníkem ve smyslu § 1 zákona ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. zák.

Váž. obč. 9617 (rozh. z 6. II. 1930, Rv I 1028/29, v „Prac. právu“ roč. XI, č. 122): Obchodního cestujícího nelze považovati za obchodního pomocníka ve smyslu zákona ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. zák., měla-li podle úmyslu stran disponovati firma výsledkem jeho práce (zakázkami), nikoliv jeho službami.

Váž. obč. 10.402 (rozh. z 19. XII. 1930, R II 439/30, v „Prac. právu“ roč. X, č. 213): Rozlišující znaky mezi smlouvou služební a smlouvou o dílo.

Váž. obč. 11.768 (rozh. z 18. VI. 1932, Rv II 314/31, v „Prac. právu“ roč. XII, č. 424): Pokud při smlouvě, již byl někdo pověřen generálním rozprodejem zboží vyrobeného v továrně druhé smluvní strany za prodejní provisi a za určité procento z obrátu, nešlo o smlouvu služební, nýbrž o smluvní poměr samostatného podnikatele (obchodního agenta), jenž nebyl povinen vydati se na obchodní cesty v době určené druhou smluvní stranou a jehož zdráhání se vyhovětí tomu příkazu vůbec i při vhodných vzorcích i přiměřených cenách neopravňovalo druhou smluvní stranu k jednostrannému zrušení smlouvy.

*) Váž. obč. 12.611 (rozh. z 18. V. 1933, R I 341/33, v „Prac. právu“ roč. XII, č. 586): Pro příslušnost pracovních soudů nestačí, aby spory z pracovního, služebního nebo učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, aby též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi oněmi osobami trvaly. Přešla-li taková pohledávka postoupenem, nelze ji vymáhati na pracovním soudu. Lhostejno, že postoupitel bude snad moci nepostoupený zbytek pohledávky vymáhati na pracovním soudu.

soudu, pročež řízení o žalobě u oddělení pro pracovní spory bylo hleděti z úřadu (§ 471, čís. 6, 494, 513 c. ř. s., a § 35 zák. čís. 131/1931) a bylo se tudíž usnísti, jak ve výroku uvedeno.

§ 1.

925.

Pro spor ze služebního poměru pomocného zaměstnance československých státních drah není výlučně příslušným okresní soud, a to ani za platnosti zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a n. Rozh. nejv. soudu ze 4. X. 1934, Rv II 467/34, Váž. obč. 13.821.

Zmatečnost podle §§ 503 čís. 1 a 477 čís. 4 c. ř. s. spatřuje dovolatel v tom, že pro tento spor, v němž jde o nárok ze služební smlouvy, jest výlučně příslušným soud okresní podle § 49 čís. 6 j. n. a § 1 odst. (2) zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., že však v první stolici byl spor projednán a rozsudek vynesen soudem sborovým, který ani výslovnou dohodou stran se nemohl státi příslušným pro tuto rozepří. Dovolací soud však neshledal, že by tu byla vytýkaná zmatečnost. Původním předpisem § 49 čís. 6 j. n. byly k výlučné příslušnosti okresních soudů — nehledíc k hodnotě předmětu sporu — příkázány rozepře ze služebních a námezdních smluv mezi zaměstnanci a zaměstnavateli v § 49 čís. 6 j. n. blíže uvedenými, pokud by všechny tyto rozepře nebyly vyňaty z příslušnosti řádných soudů. Žalobce však byl pomocným zaměstnancem čs. státních drah ve smyslu § 1 odst. (2) a §§ 110 a násl. vládního nařízení ze dne 5. března 1927 čís. 15 Sb. z. a n. a jako takový nespadal do žádné skupiny zaměstnanců, vyjmenovaných v § 49 čís. 6 j. n., takže tohoto ustanovení o soudní příslušnosti by nebylo lze použítí na spor ze žalobcova služebního poměru ani před účinností zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a n. Tímto zákonem byla ovšem příslušnost pro spory z poměru pracovního, služebního a učebního, založeného soukromoprávní smlouvou, nově upravena a rozšířena na další skupiny zaměstnanců, na něž se původní ustanovení § 49 čís. 6 j. n. nevztahovalo, avšak ani ze zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n. nelze vyvodit, že okresní soud jest výlučně příslušným pro souzený spor. Uvedený zákon sledoval sice též účel sjednotit rozmanité do té doby platné předpisy o příslušnosti ustanovením, že zásadně patří rozhodování veškerých sporů z poměru pracovního, služebního a učebního před soudy pracovní, po případě zvláštní oddělení soudů okresních pro spory pracovní, a kde jich není, řádným soudem okresním. (Viz důvodovou zprávu k vládnímu návrhu zákona tisk senátu 352/1930.) Ale z této zásady učinil sám zákon určité výjimky v odstavci druhém § 1 ustanoviv mezi jiným, že před pracovní soudy nenáleží spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků. Kde jest vyloučena příslušnost pracovních soudů, jest podle § 4 odst. (2) zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n. vyloučena i příslušnost zvláštních oddělení okresních soudů pro spory pracovní. V důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona a ve zprávě ústavního právního výboru senátu (tisk senátu 473/1931) byla tato výjimka odůvodněna výslovným poukazem na zvláštní povahu tohoto služebního a pracovního poměru, kterýžto poměr, třebaž byl založen soukromoprávní smlouvou, jest přece jen od ostatních služebních a pracovních poměrů odlišný. Z toho jest zřejmé, že zákonodárce na dosavadních předpisech příslušnosti pro spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků nic

změnití nechtěl a také nezměnil, nehledíc ovšem ke zvláštnímu předpisu § 45 zákona ze dne 28. července 1902, čís. 156 ř. zák. o úpravě pracovního poměru dělníků zaměstnaných při režijních stavbách a pomocných podnicích železnic, kterýžto předpis však v souzené věci nepřichází vůbec v úvahu. Výlučnou příslušnost řádných okresních soudů pro spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků povahy soukromoprávní nelze vyvozovati ani z ustanovení § 42 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., že spory uvedené v §§ 1 a 2, pokud není pro soudní okres zřízen pracovní soud aneb oddělení okresního soudu pro spory pracovní, náležejí k věcné příslušnosti okresních soudů, ať jest hodnota předmětu sporu jakákoliv, neboť ze souvislosti uvedených §§ 1, 2 a 42 a z povahy věci zřejmě plyne, že dotčené ustanovení § 42 může míti a má na mysli jen spory uvedené v prvním odstavci § 1 a v § 2, totiž jen takové spory, pro něž by jinak byl příslušným pracovní soud aneb oddělení okresního soudu pro spory pracovní, což právě vyjadřuje § 42 slovy »spory uvedené v §§ 1 a 2, pokud není pro soudní okres zřízen pracovní soud neb oddělení okresního soudu pro spory pracovní atd.«. — Ustanovení § 42 se však nevztahuje na spory vytčené v druhém odstavci v § 1, neboť ty jsou výslovně vyňaty z příslušnosti pracovních soudů a tím i z příslušnosti zvláštních oddělení okresních soudů pro spory pracovní. Ježto žalobce ocenil již v žalobě hodnotu předmětu sporu částkou 100.000 Kč, nejde tu o rozepří, pro kterou by byl výlučně příslušným soud okresní a výtka zmatečnosti není tudíž opodstatněna.

§ 1.

926.

Pre spory o prepustenie člena závodného výboru je vecne príslušný pracovný súd. Rozh. nejv. soudu z 16. V. 1934, Rv III 611/33, »Právní Obzor« č. 1702.

Podľa ustanovenia § 1, odst. 2. zákona o pracovných súdoch nie sú pracovné súdy príslušné pre spory, ktoré patria pred rozhodčiu komisiu, zriadenú podľa zákona č. 330/1921 Sb. z. a n. Pred túto komisiu nepatria však podľa § 22, odst. 2. cit. zák. spory pre prepustenie člena závodného výboru z dôvodov § 120 zák. č. 259/1924 Sb. z. a n. Je tedy príslušnosť pracovného súdu daná.*)

§ 1.

927.

K příslušnosti pracovních soudů nenáleží spor ze smlouvy podsudnické, šlo-li podle obsahu smlouvy o činnost samostatného podnikatele. Rozh. nejv. soudu z 13. VI. 1934, R II 278/34, Váž. obč. 13641.)**

*) Váž. obč. 6379 (rozh. z 19. X. 1926, R I 727/26, v „Prac. právu“ roč. VI, str. 84): Při žádném z důvodů propuštění podle § 82 živn. ř., ať zaviněným ať nezaviněným, není příslušnou rozhodčí komise (§ 3, písm. g. § 22 (2) zák.). Lhostejno, že propouštěcí důvod jest sporným.

Váž. obč. 10.069 (rozh. z 3. VII. 1930, R I 345/30, v „Prac. právu“ roč. IX, č. 126): Stalo-li se propuštění z důvodů vytčených v § 82 živn. řádu, není závodní výbor povolán zkoumatí důvodnost propuštění a předkládati věc rozhodčí komisi. Rozhodčí komise není vůbec příslušná, by rozhodovala v takovém případě. Soudy nenáleží zkoumatí nálezy rozhodčí komise po stránce věcné oprávněnosti, nýbrž jen po stránce formální správnosti. Dospěl-li soud k závěru, že rozhodčí komise nebyla příslušnou, není vázán jejím nálezelem a nemůže o tento nálezh opráti své rozhodnutí.

**) Váž. obč. 3569 (rozh. z 4. III. 1924, Rv I 245/24): Smlouva podsudní, podle níž podsudník má platiti za hl vyčepovaného piva o něco méně než cenu prodeji,

Prislušnosť pracovného súdu je založená samým uzavretím služebnej smluvy, bez ohľadu na to, či zamestnanec miesto nastúpil; vzťahuje sa preto aj na spory, vzniklé z toho, že zamestnávateľ odprel zamestnanca prijať, alebo že zamestnanec miesto nenastúpil. Rozh. nejv. soudu z 19. IX. 1934, R III 459/34, »Práv. obzor« 1795.

Podľa dôvodovej zprávy návrhu zákona o pracovných súdoch z 5. decembra 1930 (tisk sen. N. S. 352/30), bolo účelom tohoto zákona sriediť dosiaľ platné rozmanité predpisy o rozhodovaní o súkromoprávných sporoch z pomerov pracovných, služebných a učebných ustanovením, že všetky tieto spory patria pred súdy pracovné, a kde nie sú, pred súdy okresné.

Ustanoveniu § 1. odst. 1. zákona o pracovných súdoch treba rozumieť tak, že pre všetky spory vzniklé z pracovného, služebného, alebo učebného pomeru, založeného súkromnou smluvou medzi zamestnávateľom a zamestnancom, patria do výlučnej prislušnosti súdu pracovného, pokiaľ nie sú vyňaté v prípadoch v odst. 2. § 1. uvedených.

Prípady v § 2. zák. o pracovných súdoch sú — ako to dôvodová zpráva udáva a ako to z výrazu najmä prvej vety plnenia — uvedené len demonstratívne. To znamená, že aj pre iné možné spory zo služebného pomeru sú pracovné súdy výlučne prislušné.

Pracovný, služebný a učebný pomer vzniká uzavretím dotyčnej smluvy, nie teprv nastúpením miesta. Vzťahuje sa preto zákon o pracovných súdoch aj na spory, vzniklé z odopretia plnenia smluvy, to jest na spory vzniklé z toho, že zamestnávateľ odopre zamestnanca prijať, alebo, že zamestnanec miesto nenastúpi. Tomu svädčí aj § 2 v bode b), kde zákon hovorí o sporoch »o nastúpení pracovného pomeru«.

Názor rekurzného súdu, že výbra »spory povstale z pracovného pomeru« treba rozumieť tak, že pracovný pomer je tu len vtedy, keď zamestnanec v skutočnosti dľa smluvy miesto nastúpil, nemá v zákone podkladu.

Spory medzi zamestnanci a zamestnávateľi o plnení na základe mimosúdnej dohody náležejú k prislušnosti rádných súdov.

Zmatečnosť podľa § 28 (1), čís. 3 zák., jest jen, bylo-li pracovním soudem rozhodnuto o věci, jež nenáleží před pracovní soud, nikoliv též, byl-li pracovní soud věcně nepřislušný. Věcně nepřislušným jest pracovní soud pro pracovní spory, o nichž z vůle stran jest rozhodnuto rozhodcům.

ostatek si však ponechati jako odměnu, jest smlouvou námezdní, nikoliv pachtovní.

V á ž. o b č. 4187 (rozh. z 30. IX. 1924, Rv I 911/24): Pokud jest poměr podsudního pokládati za poměr námezdní a nikoliv za poměr nájemní.

V á ž. o b č. 4503 (rozh. z 29. XII. 1924, Rv II 833/24): Poměr číšníka na účet není poměrem služebním, třebaš byl povinen odváděti majiteli živnosti určitou část hrubého zisku z prodaných nápojů. Jde tu o podpacht hostinské živnosti. Bylo-li umluveno rozvázati smlouvy výpovědí, nelze v tom, že majitel živnosti žádal po uplynutí výpovědní lhůty číšníka, by zůstal ještě několik dní v živnosti, spatřovati obnovení smlouvy na neurčitou dobu.

V á ž. o b č. 5451 (rozh. z 11. XI. 1925, Rv I 1237/25): Rozlišující znaky smlouvy služební a smlouvy o dílo. V á ž. o b č. 6011 (rozh. z 6. V. 1926, Rv I 638/26): Podsudnická smlouva může býti smlouvou čisté námezdní, nebo smlouvou svého druhu, v zákoně nepojmenovanou, máce však býti také pachtovní smlouvou o provozování hostinské živnosti v najatých místnostech, za kterouž jest jí považovati, vykazuje-li podstatné znaky takové smlouvy, uvedené v § 1090 obč. zák.

Žalobce v souzeném sporu neuplatňuje nárok z pracovního poměru, neboť opírá žalobní žádání o zcela jiný právní důvod, o mimosoudní dohodu se žalovanými (§ 1380 obč. zák.) a z toho smíru žaluje, domáhaje se zaplacení částky 4.700 Kč, již prý mu žalovaní dluhují na podkladě smíru, jež uzavřeli se žalobcem. Jde tedy o splnění ujednání jako zvláštní smlouvy nováčci a nikoliv o nárok z poměru pracovního nebo služebního (§ 1 zák. 131/1931 Sb. z. a n.), pokud se týká o náhradní nárok z takového poměru (§ 2 cit. zák.). Spory právní povahy jako spor nynější náležejí však k prislušnosti rádných soudů (Sb. n. s., čís. 12.709, 12.702). Nesejde na tom, o který důvod žalobce opřel svou dřívější žalobu, podanou proti týmž žalovaným u pracovního soudu v Ú., když žalobce dotčenou žalobu vzal zpět, a prislušnost soudu pro nynější žalobu lze posouditi jen podle jejího obsahu a žádání. Mylný jest názor stěžovatelův, že námitka nepřislušnosti, která nebyla učiněna před procesním soudem, je prekludována, takže prý k věcné nepřislušnosti pracovního soudu v odvolacím řízení nelze ani přihlížeti z úřadu, a že odvolací soud může usnesením rozhodovat jen tehdy, byla-li námitka nepřislušnosti vznesena a nikoli hleděti k nepřislušnosti z úřadu. Co se týká věcné nepřislušnosti, jest rozeznávati důvod nepřislušnosti. Důvodem může býti buďto, že věc nenáleží před soudy pracovní, nebo že pracovní soud jest věcně nepřislušný (§ 25 (1) zák. čís. 131/1931 Sb. z. a n.). Zmatečností jest jen, bylo-li rozhodnuto o věci, která nenáleží před soudy pracovní (§ 28 (1), čís. 3), nikoli též, že pracovní soud byl věcně nepřislušný (§ 28 (1), čís. 3, ve srovnání s § 25 (1) zákona). Před soudy pracovní nenáleží věc buďto proto, že ve smyslu nejde o spor pracovní, nebo proto, že sice jde o spor pracovní, ale o takový, který jest velicím předpisem (§ 1, čís. 2 zák.) přikázán k rozhodnutí jinému soudu neb orgánu, než soudu pracovnímu. Věcně nepřislušným jest pracovní soud pro pracovní spory, o nichž z vůle stran jest rozhodovati rozhodcům (§ 1 (3) zák.). Z řečeného vyplývá, že odvolací soud má, i když to nebylo před pracovním soudem namítáno, dbáti z úřední moci jen zmatečností, záležející v tom, že bylo pracovním soudem rozhodnuto o věci, která nenáleží před soudy pracovní, a o takový případ jde právě v souzené věci.

Pod předpis § 38 zákona nespadá spor, že nálež rozhodčího soudu, zřízeného podle kolektivní smlouvy, jest mezi stranami bezúčinný.

I po zřízení pracovních soudů (oddělení okresních soudů pro spory pracovní) jest žaloba o zrušení rozhodčího výroku, vydaného rozhodčím soudem, zřízeným kolektivní smlouvou, podati u onoho rádného soudu, který by byl pro rozepří v první stolici prislušný, nebýti smlouvy o rozsudím, a který by byl prislušný, kdyby pro jeho obvod nebyl zřízen ani pracovní soud, ani

*) V á ž. o b č. 12.702 (rozh. z 16. VI. 1933, R II 215/33, v „Prac. právu“, roč. XIII., č. 623): Nejde-li již o pohledávku ze služebního poměru, nýbrž o pohledávku, jejímž právním důvodem jest dohoda učiněná po skončení tohoto poměru, není odůvodněna prislušnost pracovních soudů.

V á ž. o b č. 12.709 (rozh. z 22. VI. 1933, R I 558/33, v „Prac. právu“, roč. XIII., č. 622): K prislušnosti pracovních soudů nenáleží spor zamestnávatele se zamestnancom o zaplacení vyinkasovaných peněz, opírá-li žalobní nárok o mimosoudní dohodu se zamestnancom.

zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní. Jednal-li pracovní soud přes to o takové žalobě, jde o zmatek podle § 28, č. 3 zák. o prac. soudech. Rozh. nejv. soudu z 25. X. 1934, Rv. I 1465/34, Váž obč. 13.883.

Dovolací soud zkoumal především z úřadu, zda tu nejde o zmatek podle § 28, č. 3 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n., a §§ 503, č. 1, § 477, č. 3 c. ř. s. Žalobce se žalobou domáhá rozsudkového výroku, že nález rozhodčího soudu gremia pražského obchodnictva ze dne 9. srpna 1933 jest mezi stranami bezúčinný. Na tuto žalobu se nevztahuje ustanovení § 38 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n., podle něhož lze u pracovního soudu odporovat žalobou jen rozhodnutím rozhodčích výborů živnostenských společenstev, neboť v souzené věci nejde o rozhodnutí rozhodčího výboru, zřízeného živnostenským společenstvem podle § 122 živn. řádu, nýbrž o rozhodčí výrok vydaný rozhodčím soudem, zřízeným podle kolektivní smlouvy, tedy na základě úmluvy o rozsudím. O takovém rozhodčím řízení platí předpisy §§ 577—599 c. ř. s. Žalobu o zrušení (bezúčinnost) rozhodčího výroku jest podati podle § 596, odstavec první, a § 582, odstavec první č. 1. řádu soudního, u tohoto soudu, který by byl pro rozepří v první stolici příslušný, kdyby tu smlouvy o rozsudím nebylo. Že tu nejde o výjimečný případ podle § 38 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n., bylo již vyloženo, a jinak zákon o pracovních soudech nikde nestanoví, že jsou pracovní soudy příslušné i k rozhodování o žalobách na bezúčinnost rozhodčích výroků. Soudem příslušným podle §§ 596, první odstavec a 582, první odstavec c. ř. s. jest rozuměti jen soud řádný, nikoliv soud pracovní, který jest soudem mimořádným a jehož řízení jest upraveno zvláštním a od řádného soudního řízení odchylným způsobem. Že má zákon na mysli v §§ 582, první odstavec a 596, první odstavec č. ř. s. jen řádný soud, plyne zejména z ustanovení § 597 c. ř. s., kde jest ustanoveno, že o žalobě na zrušení výroku rozhodčího jest postupovati podle všeobecných ustanovení civilního řádu soudního. Na tomto stavu nechtěl nic měniti ani zákon o pracovních soudech č. 131/1931 Sb. z. a n., což vyplývá jasně z poslední věty třetího odstavce § 1 tohoto zákona, kde se praví, že »ostatně platí o rozhodčím řízení ustanovení civilního řádu soudního«, tudíž ustanovení oddílu čtvrtého, části šesté c. ř. s., nikoliv odchylné předpisy o řízení před pracovními soudy. Ustanovení §§ 596, první odstavec a 582, první odstavec c. ř. s. o příslušnosti soudu jest tedy za účinnosti zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. a po zřízení pracovních soudů — pokud se týče oddělení okresních soudů pro spory pracovní — rozuměti tak, že žalobu na zrušení rozhodčího výroku jest podati u onoho řádného soudu, který by byl pro rozepří v první stolici příslušný, kdyby tu smlouvy o rozsudím nebylo, a který by byl příslušný, kdyby pro jeho obvod nebyl zřízen ani pracovní soud, ani zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní. Jest to i vhodné a účelné, že rozhodování o žalobách na zrušení rozhodčích výroků jest vyhrazeno řádným soudům (bez účasti přisedlých), neboť předmětem řízení a rozhodování mohou tu býti jen určité otázky, vypočtené v § 595, č. 1—8 c. ř. s., k jichž spolehlivému řešení jest potřeba zejména odborné právnícké způsobilosti. Jde tudíž o spor, který před pracovní soud nenáleží. Pracovní soud byl podle § 22 odst. (1) zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. povinen, by svou příslušnost zkoumal z povinnosti úřední. Tutěž povinnost měl i dovolací soud ve sporech pracovních (§§ 28 č. 3 a 33 odst.

(2) zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.). Nižší soudy však této povinnosti nedbaly a projednaly a rozhodly o věci, která před pracovní soud nenáleží a která ani prorogací mlčky podle § 104, třetí odstavec j. n. na pracovní soud přenesena býti nemohla. Tím byl založen zmatek podle § 28 č. 3 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n., jenž platí i ve sporech o hodnotu převyšující 300 Kč (viz rozhodnutí č. 13.486 Sb. n. s.*), pokud se týče podle §§ 503 č. 1 a 477 č. 3 c. ř. s. K této zmatečnosti bylo přihlížeti z úřadu, třebaž nebyla žádnou stranou vytykána. (§§ 471 č. 7, 494, 513 c. ř. s. a § 35 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n.)

§ 1. 931.

Spor advokáta s klientem o zaplacení odměny a výloh nepatří před pracovní soud, jenž projednával původní spor.

Ustanovení § 94, druhý odstavec, j. n. platí jen pro příslušnost soudů řádných, nikoliv i pro příslušnost pracovního soudu. Rozh. nejv. soudu z 27. X. 1934, Rv II 718/34, Váž. obč. 13.896.

§ 22. 932.

Rozhodnutí rozhodčího soudu, kterým vyslovil svoju vecnú príslušnosť, nie je záväzná pre pracovný súd v smysle § 22 zák. o pracovných súdoch. Rozh. nejv. soudu z 16. V. 1934, Rv III 611/33, »Právní Obzor« č. 1702.

§ 22 zákona o pracovních súdech ustanovuje v odst. 2, že pracovný súd je viazaný rozhodnutím riadneho soudu alebo rozhodčího soudu, zriadeného podľa smluvy alebo zákona, že vecne je príslušný pracovný súd, a v odst. 3 uštaluje záväznosť rozhodnutia pracovného soudu pre riadne a rozhodčie súdy, zriadené podľa smluvy alebo zákona, že tieto súdy sú vecne príslušné.

O tom, že by rozhodnutie rozhodčího soudu, ktorý vypovedal svoju príslušnosť, bolo záväzná pre pracovný súd, zákon o pracovných súdech ustanovenia nemá. Musí preto v takých prípadoch pracovný súd podľa odst. 1 § 22 zákona o pracovných súdech z úradu skúmať svoju príslušnosť.

§ 29. 933.

Ustanovením § 29 zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, č. 131 Sb. z. a n., nebyla dotčena čtrnáctidenní lhůta k plnění, jež platí i ve sporech z pracovního poměru před pracovními soudy. Rozh. nejv. soudu z 18. X. 1934, Rv II 477/34, Váž. obč. 13.857.

Odvolací soud k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil, připojiv se v otázce, o niž tu jde, k názoru prvního soudu, a uvedl dále v důvodech: Pokud odvolatel vytyká, že soud neměl stanoviti čtrnáctidenní lhůtu k plnění ani pro plnění, k němuž byla odsouzena žalovaná strana jemu, ani pro zaplacení útrat, k němuž byl odsouzen on žalované, nýbrž lhůtu patnáctidenní, nelze k této výtce přisvědčiti. Zákon o pracovních soudech sice stanoví odchylně od civilního soud-

* Váž. obč. 13.486 (rozh. z 26. VI. 1934, Rv I 635/34, v „Prac. právu“, roč. XIII, č. 828): Byl-li spor zahájen u řádného soudu dříve, než nabyl účinnosti zákon o soudech pracovních, nebyl pracovní soud oprávněn projednávat věc, třebaže byla u řádného soudu ponechána v klidu a třebaže strany souhlasně navrhly, aby věc byla postoupena pracovnímu soudu. Projednal-li pracovní soud přes to věc, jde o zmatek podle § 28, č. 3 zák. o pracovních soudech, třebaže hodnota sporu byla vyšší než 300 Kč.

niho rádu lhútu k odvolání na patnásť dní, nezmenil však tímto špeciálnym ustanovením predpis pro plnění závazků, k nimž strana jest rozsudkem uznána povinnou, takže lhúta čtrnáctidenní k plnění nebyla tímto ustanovením dotčena a platí i ve sporech z pracovního poměru před pracovními soudy. Ostatně odvolatel sám to uznává, když sám v žalobě i v odvolání navrhol, aby žalovaná byla odsouzena k plnění žalobního nároku do 14 dní pod exekucí.

Z důvodů nejvyššího soudu: Pokud žalobce ještě vytýká, že soud neměl stanovit čtrnáctidenní lhútu k plnění, nýbrž lhútu patnáctidenní, nejvyšší soud schvaluje právní závěr odvolacího soudu o neopodstatněnosti této výtky a stačí tu odkázati k důvodům napadeného rozsudku.

§ 32.

934.

Bol-li odvolací senát složený z troch súdcov z povolania a z jedného prísediaceho, nebol pravidelne složený (§ 504, bod 1, Osp.). Rozh. okr. súdu v Nitre z 21. decembra 1932, č. j. Opr 2/32-7, kraj. súdu v Nitre z 6. IV. 1933, č. j. Opr 2/33-11, nejv. soudu z 5. VI. 1934, Rv III 571/33-4, Sb. min. sprav. č. 42.

Najvyšší súd... k dovolacej žiadosti žalobníka zrušil rozsudok odvolacieho súdu, vec vrátil odvolaciemu súdu, aby spor podľa zákona prejednal a tak vo veci ako aj v otázke znášania útrat znovu rozhodol, a to z týchto dôvodov:...

Podľa §u 32 zákona o pracovných súdoch (č. 131/1931 Sb. z. a n.) o odvolaniach v sporoch o hodnotu vyššiu než 300 Kč rozhoduje odvolací súd v senáte složenom z troch súdcov z povolania, z ktorých jeden predsedá, a dvom prísediacích.

V danom prípade podľa zápisnice o odvolacom pojednávaní odvolací senát složený bol z troch súdcov z povolania a z jedného prísediaceho.

Ponevác odvolací súd nebol pravidelne složený (§ 504, bod 1 Osp.), ktorej okolnosti v smysle §u 540 Osp. (v znení zákona č. 23/1928 Sb. z. a n.) smerodatného v smysle §u 35 (2) zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. aj v pokračovaní v sporoch z pracovného pomeru má si dovolací súd všimnúť z úradnej povinnosti, bolo treba v smysle §u 35 (2) zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. učiniť opatrenie podľa výroku tohoto usnesenia.

§ 32.

935.

Strany nemúžu sa vzdať prísediacích v odvolacom pokračovaní v sporoch z pracovných pomerov. Rozh. nejv. soudu z 27. VI. 1934, Rv III 506/34, »Právní obzor« č. 1762.

Podľa ustanovenia § 32. zák. o pracovných súdoch rozhoduje o odvolaní v sporoch hodnoty vyššej než 300 Kč odvolací súd v senáte, složenom z troch súdcov z povolania a dvoch prísediacích. Predpis tento je kogentný. Nemôže byť preto ani so súhlasom strán zmenený ani tým, že sa strany prísediacích zriekli pred prvým súdom.

Odvolací súd prejednal spor bez prísediacích.

Okolnosti, či odvolací súd bol riadne obsadený, všima si dovolací súd podľa predpisu § 35 zák. o pracovných súdoch a § 540 a 504 Osp., z úradu. V dôsledku toho, že odvolací súd nebol riadne obsadený, zrušil dovolací súd v smysle § 543 Osp. rozsudok odvolacieho súdu a aj pred odvolacím súdom preveденé pokračovanie a upravil odvolací súd na pokračovanie pred riadne obsadeným súdom.

§ 32.

936.

Predpis § 32 zákona o pracovných súdoch je kogentný; strany nemajú práva zrieknuť sa prísediacích. Zachovania tohoto predpisu všima si dovolací súd z úradnej moci. Rozh. nejv. soudu z 5. IX. 1934, Rv III 63/34, »Právní obzor« č. 1776.

Dôvody kryjú sa s dôvodami rozhodnutia z 27. júna 1934, č. Rv III 506/34 (»Pracovní právo« č. 935).

§ 33.

937.

V odvolacím řízení ve věcech pracovních jest provéstí důkazy zásadně přímo odvolacím soudem (§ 276 c. ř. s.). Rozh. nejv. soudu z 18. V. 1934, Rv 412/34. Váž. obč. 13558.

Vadnost řízení (čís. 2. § 503 c. ř. s.) spatruje dovolatel v tom, že odvolací soud, vyřizuje odvolací důvody rozporu se spisy a nesprávného hodnocení důkazů, připustil důkaz výsledkem svědků a znalců v zápise o odvolacím jednání blíže naznačených, jakož i důkaz výsledkem stran, že však tyto důkazy neprovedl přímo, nýbrž přečtením protokolů. Tato výtky je opodstatněna. Podle § 33 zák. čís. 131/1931 Sb. z. a n. projednává se ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč věc před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. O řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Pro ústní jednání platí tedy předpisy § 177 násl. c. ř. s., a najmě, pokud se týče způsobu provedení důkazů, předpis § 276 c. ř. s., podle kteréhož důkazy mají zásadně býti provedeny přímo soudem, který o věci rozhodne. Výjimky §§ 328, 352 a 375 c. ř. s. nebyly v tomto případě odůvodněny, ježto všichni svědci, znalci a strany bydlí v místě odvolacího soudu a nebylo překážky zabraňující jejich osobnímu dostavení se k soudu. Omezil-li se tedy soud na přečtení protokolů o výslechu těchto osob před procesním soudem, porušil stěžejní zásady ústnosti a bezprostřednosti jednání a nezáleží proto na tom, zda strana vadný postup vytýkala podle § 196 c. ř. s. Vadnost řízení je ještě významnější, má-li se na zřeteli, že i odvolací soud ve věcech pracovních je přezkumnou stolicí a že přezkoumání napadeného zjištění vyžaduje, by bylo provedeno na rovnocenném podkladě, z něhož usuzoval soud první stolice (sb. n. s. čís. 11.357)*, kterýž v tomto případě všechny důkazy provedl přímo.

§ 33.

938.

Je vadou odvolacího řízení, přečetli odvolací soud v pracovním sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč svědecké protokoly, ač prvý soud téměř všechny svědky vyslechl přímo, a učinil-li pak na tomto podkladě odchýlná skutková zjištění. Lhostejno, že strany souhlasily při odvolacím řízení s přečtením protokolů. Rozh. nejv. soudu z 19. X. 1934, Rv I 1600/34, Váž. obč. 13865.

Dovolatel uplatňuje dovolací důvody čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s. Dovolání jest opodstatněno

*) V á ž. o b č. 11.357 (rozh. z 25. I. 1932, Rv I 2059/30): Odvolací soud, máje pochybnosti o správnosti zjištění prvního soudu, musí provéstí přezkoumání tohoto zjištění zpravidla na rovnocenném podkladě, z něhož usuzoval soud první stolice.

z prvního dovolacího důvodu. V pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč jest na odvolacím soudě, by věc projednával znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. V řízení platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Odvolací soud spokojil se v souzené věci přečtením svědeckých protokolů, ač první soud téměř všechny svědky vyslechl přímo, a učinil pak na tomto podkladě odchýlná skutková zjištění. Nehledíc ani k ustanovení § 328 c. ř. s., dovolujícím, by svědci byli vyslechnuti dožadáným soudem jen výjimečně a jen v případech v tomto paragrafu výčetmo uvedených, jichž v souzené věci nebylo, nelze přezírat, že i v pracovních sporech je soud druhé stolice přezkumnou stolicí a platí pro něj tudíž všeobecná zásada pro všechny odvolací soudy směřovatná, že musí provést přezkoumání sporu zpravidla na rovnocenném podkladě, z něhož usuzoval soud první stolice (sb. n. s. 11.357), a může tedy odchýlně hodnotiti výpovědi svědků, kteří byli prvním soudem přímo vyslechnuti, jen na základě vlastního výslechu (sb. n. s. 12.176, 7337, 4679 a j.)* To plyne ze zásady ústnosti a bezprostřednosti řízení, která v odvolacím řízení ve všech pracovních projednává znova podle předpisů o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Právem vytýká dovolatel postup odvolacího soudu v souzené věci jako vadný (čís. 2 § 503 c. ř. s.). Ježto šlo o porušení velicejších předpisů zák. čís. 131/1931 Sb. z. a n., nebylo toto porušení napraveno ani tím, že strany souhlasily s přečtením protokolů při odvolacím řízení.

§ 33. 939.

Odvolací soud ve věcech pracovních není oprávněn ve sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč zrušiti rozsudek prvního soudu a vrátiti věc pracovnímu soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí. Rozh. nejv. soudu z 18. V. 1934, R II 231/34, Váž. obč. 13.561.

Jde o rekurs podle § 519, čís. 3 c. ř. s., který je podle § 36, odstavec druhý zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., přípustný i ve sporech pracovních (srov. rozhod. čís. 12.184 sb. n. s.**) Stěžovatel právem vytýká, že odvolací soud v tomto případě nebyl oprávněn, rozsudek prvního soudu zrušiti a věc vrátiti pracovnímu soudu k dal-

*) V á ž. o b č. 11.357 (rozh. z 25. I. 1932, Rv I 2059/30): Odvolací soud, maje pochybnosti o správnosti zjištění prvního soudu, musí provést přezkoumání tohoto zjištění zpravidla na rovnocenném podkladě, z něhož usuzoval soud první stolice.

V á ž. o b č. 12.176 (rozh. z 10. XII. 1932, Rv I 1659/32): Zhodnotiti odchýlné výpovědi svědků, kteří byli vyslechnuti přímo soudem první stolice, a odchýliti se od skutkových zjištění tohoto soudu, jest odvolací soud oprávněn jen na základě přímého výslechu oněch svědků. Odvolací soud jest však oprávněn doplniti skutková zjištění prvního soudu na základě výpovědi svědků, jichž hodnověrnost nebyla v odvolání napadena, a to na základě pouhého přečtení jich výpovědí, třebaž byli v první stolici vyslechnuti přímo procesním soudem.

V á ž. o b č. 7337 (rozh. z 20. IX. 1927, Rv II 841/26): Odvolací soud jest oprávněn hodnotiti odchýlné výpovědi svědků, slyšených přímo prvou stolicí, jen na základě přímého jich výslechu.

V á ž. o b č. 4679 (rozh. z 11. II. 1925, Rv II 48/25): Jde o dovolací důvod čís. 2 § 503 c. ř. s., odchýlil-li se odvolací soud od zjištění prvního soudu, učiněných na základě výpovědi svědků slyšených v první stolici, ač důkazu výslechem svědků nepředsuzval. Nestačí, že svědecké výpovědi byly při odvolacím líčení bez průvodního usnesení zpravodajem přečteny.

šímu jednání a novému rozhodnutí. Podle § 33 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n. projednává se ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč věc před odvolacím soudem (§ 32) znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. O řízení před odvolacím soudem v těchto sporech platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními s odchylkami v zákoně blíže uvedeny, jež se však netýkají souzeného případu. Z uvedeného předpisu vyplývá, že není přípustné, aby odvolací soud v pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč rozhodl usnesením podle §§ 496 a 499 c. ř. s., ježto se tato ustanovení na řízení před ním vůbec nevztahují. Stanoví-li zákon, že předpisů o řízení před sborovými soudy první stolice má býti obdobně užito, není tu místa pro obdobné použití jiných zákonných předpisů čtvrté části civilního řádu soudního (§§ 461 a násl.) o opravných prostředcích, ježto v zákoně o pracovních soudech došly předpisy o odvolacím řízení zvláštní odchýlné úpravy. Odvolací soud měl tedy v souzené věci rozhodnouti rozsudkem podle prvního titulu, druhého oddílu, druhé části civilního řádu soudního, ovšem až po doplnění řízení, jež pokládal za neúplné, a neměl rozsudek pracovního soudu zrušiti a věc mu vrátiti, aby ji dále projednal a rozhodl, neboť projednati věc znovu jest podle výslovného předpisu § 33 zákona, čís. 131/1931 Sb. z. a n. povolán odvolací soud (viz rozhodnutí čís. 12.951 sb. n. s.**)

§ 33. 940.

I ve věcech pracovních jest strana vyloučena v odvolacím řízení s přednesem, jež, nedostavivši se k líčení, zameškala v první stolici. Rozh. nejv. soudu z 28. VI. 1934, Rv I 825/34, Váž. obč. 13705.

Z protokolu o ústním jednání před prvním soudem ze dne 1. srpna 1933 je zřejmo, že se žalovaný k tomuto jednání nedostavil, a dostavivši se žalobkyně navrhla, aby byl vynesen rozsudek pro zmeškání podle § 399 c. ř. s. Důsledkem toho byl žalovaný z dalšího přednesu skutkového a důkazního vyloučen. Následky zmeškání roku v první stolici sahají však i do druhé stolice a zmeškováni strana nemůže již dohoniti, co v první stolici promeškala. Opačný výklad nelze ani vyzovovati z ustanovení § 33 zák. č. 131/1931, podle něhož se v pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč projednává věc před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání, a to obdobně podle ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Vždyť tu nejde o žalobu, nýbrž o odvolání, a soud druhé stolice má vydati rozhodnutí jako soud odvolací. Kdyby bylo lze, nehledíc k zásadám §§ 399 a 442 c. ř. s., přes nastavší prekluzi činiti nové přednesy, odporovalo by to nejen duchu oněch ustanovení zákona, nýbrž vedlo by to i k průtahům rozepře a odporovalo by to tedy poža-

**) V á ž. o b č. 12.184 (rozh. z 15. XII. 1932, R I 1050/32, v „Prac. právu“ roč. XII, č. 499): I v řízení před pracovními soudy platí o přípustnosti rekursu proti usnesením odvolacího soudu za odvolacího řízení ustanovení § 519 c. ř. s.

V á ž. o b č. 12.951 (rozh. z 26. X. 1933, R I 1040/33, v „Prac. právu“ roč. XIII, č. 692): V odvolacím řízení ve sporech pracovních, jde-li o předmět sporu 300 Kč převyšující, není místa pro použití předpisů čtvrté části civilního řádu soudního (§§ 461 a násl. c. ř. s.) o opravných prostředcích, nanejvýš nelze použiti ustanovení § 496 c. ř. s. o zrušení rozsudku první stolice a vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí, aniž předpisu § 483 c. ř. s.

davkům urychleného řízení v pracovních sporech (§§ 19 a 24 jedn. ř. pro pracovní soudy čís. 216/1931 Sb. z. a n.) a činilo by vlastně, aspoň z části, zbytečným jednání v první stolici, neboť strany, místo aby jednaly před pracovním soudem, mohly by si přednes procesní látky vyhradití teprve až v odvolacím řízení (sb. n. s. čís. 13109).*) Jest tedy opodstatněna dovolatelčina výtká, že odvolací soud v tomto případě neměl přihlížeti k novotám žalovaným teprve v odvolání předneseným a že neměl o nich prováděti důkazy a na jejich podkladě učiniti skutková zjištění. Výtká není sice odůvodněna s hlediska důvodu č. 4 § 503 c. ř. s., avšak z důvodu č. 3, jež odvolatelka aspoň obsahově uplatňuje. Tato okolnost týkala se podstaty věci, neboť spor byl právě posuzován na tomto novém závadném podkladě.

§ 33.

941.

Byl-li pracovním soudem ve sporu přes 300 Kč vydán rozsudek pro zmeškání podle §§ 396 a 442 (1) c. ř. s. a v odvolání byl uplatňován jen odvolací důvod zmatečnosti podle § 28 čís. 2 a 4 zák. čís. 131/1931 Sb. z. a n. a § 477 čís. 2 a 4 c. ř. s., nelze před odvolacím soudem projednávatí celou věc znovu, nýbrž jest na odvolacím soudě, by zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by byla podle zákona projednána procesním soudem.

V takovém případě rozhodne odvolací soud o odvolání usnesením v neveřejném zasedání v senátě, jenž musí býti složen ze tří soudců z povolání a ze dvou přísedících. Rozh. nejv. soudu z 1. VI. 1934, Rv II 53/33, Váž. obč. 13.693.

Pokud jde o pracovní spory hodnoty větší než 300 Kč, stanoví § 33 odst. (1) zák. čís. 131/1931 Sb. z. a n., že se věc projednává před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran

*) Váž. obč. 13.109 (rozh. z 15. XII. 1933, R I 1190/33, v „Prac. právu“ č. 666, 667): Odvolací soud rozhoduje o odvolání z rozsudku pracovního soudu pro zmeškání v zasedání neveřejném, bylo-li rozsudku odporováno jen „z důvodu zmatečnosti podle § 28, čís. 4 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., a § 477, čís. 4 c. ř. s.“ a odvolatel učinil návrh jen na zrušení rozsudku pracovního soudu a předcházejícího řízení pro tuto zmatečnost.

O odvolání je tu rozhodnuto usnesením, do něhož lze si stěžovati rekusem podle § 36 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., a § 519, čís. 1 c. ř. s.

Předpis § 32 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., podle něhož o odvolacích ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč rozhoduje odvolací soud v senátě, složeném ze tří soudců z povolání, z nichž jeden předsedá, a dvou přísedících, jest rázu veličiho a platí vždy, jakmile odvolací soud rozhoduje o odvolacích ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč, bez rozdílu, zda jde o rozhodování o odvolání po ústním líčení či v zasedání neveřejném.

Bylo-li v pracovním sporu o hodnotu vyšší než 1.000 Kč usnesení pracovního soudu, jímž bylo ustanoveno ústní jednání, doručeno jen žalovanému přímo, nikoliv jeho jmenovanému zmocněnci, nelze tomuto doručení přiznati platnost a procesuální účinnost. Nedostaví-li se pak žalovaný k ústnímu jednání a soud vynesl k návrhu žalobce rozsudek pro zmeškání, je řízení zmatečné, ježto žalovanému byla nezákonným postupem odňata možnost před soudem projednávatí.

Vada uvedená v § 28, č. 4 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n., jest zmatečnosti i v pracovních sporech, v nichž hodnota předmětu sporu jest vyšší než 300 Kč.

Důvody zmatečnosti, uvedené v § 477 c. ř. s., najmé i důvod podle § 477, čís. 4 c. ř. s., jsou ve sporech pracovních nejen důvody dovolacími, nýbrž může z nich býti podáno i odvolání ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč.

Porušení předpisu § 93 c. ř. s. jest zmatečnosti bez rozdílu, zda jde o spor advokátský čili nic.

Není předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání podle §§ 396 a 442, prvý odstavec c. ř. s., podal-li žalovaný již žalobní odpověď v řízení u krajského soudu, načež spisy byly postoupeny pracovnímu soudu podle § 261, poslední odstavec c. ř. s., a nové jednání, jež žalovaný zmeškal, mělo býti zahájeno podle § 138 c. ř. s.

v odvolání. Při tom zákon ovšem předpokládá, že věc byla již jednou v první stolici projednávána. Avšak o projednání věci nelze mluvit, nebyli-li prvý soud řádně obsazen a vůbec ne, byli-li prvým soudem vydán rozsudek pro zmeškání podle §§ 396 a 442 (1) c. ř. s. K odvolání z rozsudku pro zmeškání, jež uplatňuje jen odvolací důvody zmatečnosti podle § 28 čís. 2 a 4 zák. čís. 131/1931 Sb. z. a n. a § 477 čís. 2 a 4 c. ř. s., nelze tedy před odvolacím soudem projednávatí celou věc znovu, když o ní dosud vůbec pojednáno nebylo a ani rozsudek nebyl vydán soudem řádně obsazeným, a odvolací soud, jenž má v takových věcech činiti nápravu, nemůže postupovati jinak, než zrušením zmatečného rozsudku a vrácením věci první stolici, by věc byla podle zákona projednána procesním soudem, což se dosud nestalo. Nejvyšší soud vyslovil proto v rozhodnutí čís. 13.109 sb. n. s.***) právní názor, že v podobných případech rozhodne odvolací soud o odvolání usnesením v zasedání neveřejném v senátě, který musí býti složen ze tří soudců z povolání a ze dvou přísedících (§ 32 zák. čís. 131/1931). Dovolatelka tedy nepochybila, učinivši odvolací návrh, by napadený rozsudek i s řízením mu předcházejícím byl zrušen, pochybil však odvolací soud, maje nesprávně za to, že vzhledem na takto upravený odvolací návrh se nemusí věcně obíratí obsahem odvolání, nepřipustiti důkazy navržené oběma stranami k dolíčení, pokud se týče k vyvrácení uplatňovaných důvodů zmatečnosti, a zamítl-li tudíž odvolání na podkladě úplné nedostatečnosti (§ 503 čís. 4 a 2 c. ř. s.). Bylo proto podle § 35 zák. čís. 131/1931 Sb. z. a n. a § 510 c. ř. s. napadený rozsudek odvolacího soudu zrušiti a věc vrátiti odvolacímu soudu s příkazem ve výroku uvedeným.

§ 33.

942.

V odvolacím řízení ve sporech pracovních nelze ani obdobně použítí předpisů čtvrté části prvního

**) Váž. obč. 13.109 (rozh. z 15. XII. 1933, R I 1190/33, v „Prac. právu“ č. 666, 667): Odvolací soud rozhoduje o odvolání z rozsudku pracovního soudu pro zmeškání v zasedání neveřejném, bylo-li rozsudku odporováno jen „z důvodu zmatečnosti podle § 28, čís. 4 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., a § 477, čís. 4 c. ř. s.“ a odvolatel učinil návrh jen na zrušení rozsudku pracovního soudu a předcházejícího řízení pro tuto zmatečnost. Odvolání je tu rozhodnuto usnesením, do něhož lze si stěžovati rekusem podle § 36 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., a § 519, čís. 1 c. ř. s.

Předpis § 32 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., podle něhož o odvolacích ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč rozhoduje odvolací soud v senátě složeném ze tří soudců z povolání, z nichž jeden předsedá, a dvou přísedících, jest rázu veličiho a platí vždy, jakmile odvolací soud rozhoduje o odvolacích ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč, bez rozdílu, zda jde o rozhodování o odvolání po ústním líčení v zasedání neveřejném. Bylo-li v pracovním sporu o hodnotu vyšší než 1000 Kč usnesení pracovního soudu, jímž bylo ustanoveno ústní jednání, doručeno jen žalovanému přímo, nikoliv jeho zmocněnci, nelze tomuto doručení přiznati platnost a procesuální účinnost. Nedostaví-li se pak žalovaný k ústnímu jednání a soud vynesl k návrhu žalobce rozsudek pro zmeškání, je řízení zmatečné, ježto žalovanému byla nezákonným postupem odňata možnost před soudem projednávatí. Vada uvedená v § 28, čís. 4 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., jest zmatečnosti i v pracovních sporech, v nichž hodnota předmětu sporu jest vyšší než 300 Kč. Důvody zmatečnosti, uvedené v § 477 c. ř. s., najmé i důvod podle § 477, čís. 4 c. ř. s., jsou ve sporech pracovních nejen důvody dovolacími, nýbrž může z nich býti podáno i odvolání ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč. Porušení předpisu § 93 c. ř. s. jest zmatečnosti bez rozdílu, zda jde o spor advokátský čili nic. Není předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání podle §§ 396 a 442, prvý odstavec c. ř. s., podal-li žalovaný již žalobní odpověď v řízení u krajského soudu, načež spisy byly postoupeny pracovnímu soudu podle § 261, poslední odstavec c. ř. s., a nové jednání, jež žalovaný zmeškal, mělo býti zahájeno podle § 138 c. ř. s.

oddílu c. ř. s. o opravném prostředku odvolání (§§ 461 až 501 c. ř. s.), neboť zákon o pracovních soudech upravil tento opravný prostředek zvlášť a odchylně. Rozh. prac. soudu v Praze z 3. IV. 1933, Cpr I 978/32-5, kraj. soudu civil. v Praze z 4. X. 1933, Opr. 247/33-9 a nejv. soudu z 13. VI. 1934, Rv I 457/34-4, Sb. min. sprav. č. 49.

Jde o pracovní spor o hodnotu vyšší než 300 Kč. Pro takové spory nařizuje § 33 zákona ze dne 4. července 1931, č. 131 Sb. z. a n., že se věc projednává před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. O řízení před odvolacím soudem platí tu obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními, tudíž předpisy §§ 226—430 c. ř. s. s odchylkami uvedenými v § 33 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. Nelze však ani obdobně použítí předpisů čtvrté části prvního oddílu c. ř. s. o opravném prostředku odvolání (§§ 461—501 c. ř. s.), neboť zákon o pracovních soudech upravil tento opravný prostředek a jednání o něm zvlášť a odchylně.

§ 33. 943.

Usnesl-li se odvolací soud na tom, že věc projedná a rozhodne sám, byl tímto usnesením vázán podle § 425, odst. 2. c. ř. s. a § 33 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. a nemohl dodatečně od něho upustiti. Rozh. prac. soudu v Ústí n. L. z 7. IV. 1933, Cpr 73/33-2, kraj. soudu v Litoměřicích z 7. III. 1934, Opr 42/32-26 a nejv. soudu z 26. V. 1934, R I 514/34-1, Sb. min. sprav. č. 50.*)

§ 33. 944.

Nedostaví-li se jen jedna nebo druhá strana k odvolacímu jednání ve věci pracovní (§ 33 zák.), jest jednání provéstí se stranou se dostavivší, arci se zřetelem ke všemu tomu, co druhá strana podle obsahu spisů pracovního soudu a po případě také v odvolacím spise byla již uvedla. Rozh. nejv. soudu z 22. VI. 1934, Rv II 405/34,

Váž. obč. 13.674.

Odvolací soud má za to, že, hledíc k ustanovení § 33 zák. ze dne 4. července 1931, č. 131 Sb. z. a n., nastávají i před odvolacím soudem ve sporech pracovních následky, jež jsou v řízení před sborovými soudy spojeny se zameškáním roku. Ježto se odvolatelka (žalovaná) k ústnímu odvolacímu roku nedostavila, ač byla k němu řádně předvolána, a dostavivší se žalobce učinil návrh na zamítnutí odvolání, vyhověl odvolací soud návrhu tomu a potvrdil napadený rozsudek jen z tohoto důvodu, neobíraje se vůbec obsahem odvolání. Odvolací soud řídil se při tom zřejmě předpisem § 396 c. ř. s., ač tento paragraf výslovně nečiní. Při ústním jednání podle § 33 zák. čís. 131/1931 neplatí ustanovení § 491 c. ř. s., že se o odvolání projednává, i když jedna neb

*) Váž. obč. 13.109 Sb. min. sprav. 1169 (rozh. z 15. XII. 1933, R I 1190/33, v „Prac. právu“, roč. XIII., č. 666, 667): Ustanovení § 33 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n., že ve sporech uvedených v § 32 se věc projednává před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání, neznačí, že by musilo vždy nezbytně dojít k opětnému projednání celé věci před odvolacím soudem.

Bylo-li rozsudku pracovního soudu pro zmeškání odporováno jen pro zmatečnost podle § 477, č. 4 c. ř. s., rozhodne odvolací soud o odvolání usnesením v zasedání neveřejném v senátě, který musí být složen ze tří soudců z povolání a dvou přísedících (§ 32 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n.). Z důvodů zmatečnosti uvedených v § 477 c. ř. s. lze odporovati jak rozsudku odvolacího soudu dovoláním, tak rozsudku pracovního soudu odvoláním ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč.

obě strany se nedostaví, neboť § 33 cit. zák. nařizuje, že o řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními, čímž je vyloučeno použití §§ 461 až 501 c. ř. s. Jest tedy v takovém případě postupovati obdobně podle předpisů o sborových soudech první stolice. Nedostaví-li se tedy jen ta neb ona strana k odvolacímu jednání, má jednání býti provedeno jako při sborovém soudu první stolice — se stranou se dostavivší — arci se zřetelem ke všemu tomu, co druhá strana podle obsahu spisů soudu pracovního a po případě také v odvolacím spise byla již uvedla (§ 399, odstavec první, c. ř. s.). Rozhodnutí odvolacího soudu následkem zmeškání v základě § 396 c. ř. s. není však možným, ježto nejde o zmeškání prvního roku, nýbrž o zmeškání ústního jednání v době, kdy již zmeškováví strana učinila ve věci samé prohlášení a udání o skutkových okolnostech, obsažených v dosavadních protokolech a přípravných spisech a kdy byly také provedeny důkazy v řízení před první stolicí (§ 399 a § 33 zák. č. 131/1931). Odvolací soud, vycházející z uvedeného mylného názoru, neprojednal věc znovu v mezích shora naznačených a tato vadnost v dovolání uplatňovaná — jež však nezpůsobuje zmatečnost podle § 477, č. 4, c. ř. s., jak dovolatelka neprávem za to má — byla způsobila zamezení úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503, č. 2, c. ř. s.).

§ 33. 945.

Bylo-li proti rozsudku pro zmeškání podáno odvolání z důvodu zmatečnosti podle § 28, č. 4 zákona o pracovních soudech, nepochybil odvolací, učinil-li odvolací návrh, aby rozsudek s předcházejícím řízením byl zrušen. Rozh. prac. soudu v Mor. Ostravě z 29. VIII. 1932, Cpr 201/32-2, kraj. soudu v Mor. Ostravě z 2. XII. 1932, Opr 15/32-6 a nejv. soudu z 1. VI. 1934, Rv II 49/33, Sb. min. sprav. čís. 47.**)

Pokud jde o pracovní spory hodnoty větší než 300 Kč, stanoví § 33, odst. 1. zák. č. 131/1931 Sb. z. a n., že věc se projednává před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. Při tom zákon ovšem předpokládá, že táž věc byla již jednou, a to v první stolicí, projednávána. Avšak o projednání věci nelze mluvit, byl-li prvním soudem vydán rozsudek pro zmeškání, jež uplatňuje jen odvolací důvod zmatečnosti podle § 28, č. 4 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. a § 477, č. 4 c. ř. s., nelze tedy před odvolacím soudem projednávatí celou věc znovu, když o ní dosud vůbec projednáváno nebylo, a odvolací soud, jenž má v takových věcech činiti nápravu, nemůže tu jinak postupovati, než zrušením takového zmatečného rozsudku a vrácením věci první stolicí, by věc byla podle zákona projednána procesním soudem, což se dosud nestalo.

**) Váž. obč. 13.109, Sb. min. sprav. 1169 (rozh. z 15. XII. 1933, R I 1190/33, „Prac. právu“ č. 666, 667, 668): Ustanovení § 33 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n., že ve sporech uvedených v § 32 se věc projednává před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání, neznačí, že by musilo vždy nezbytně dojít k opětnému projednání celé věci před odvolacím soudem.

Bylo-li rozsudku pracovního soudu pro zmeškání odporováno jen pro zmatečnost podle § 477, č. 4 c. ř. s., rozhodne odvolací soud o odvolání usnesením v zasedání neveřejném v senátě, který musí být složen ze tří soudců z povolání a dvou přísedících (§ 32 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n.). Z důvodů zmatečnosti uvedených v § 477 c. ř. s. lze odporovati jak rozsudku odvolacího soudu dovoláním, tak rozsudku pracovního soudu odvoláním ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč.

Nejvyšší soud vyslovil proto v rozhodnutí v sb. m. spr. 1169 právní názor, že v podobných případech rozhodne odvolací soud o odvolání usnesením v zasedání neveřejném v senátě, který musí být složen ze tří soudců z povolání a dvou přísedících (§ 32 zák. č. 131/1931).

Dovolatelka tedy nepochybila, činila-li odvolací návrh, by napadený rozsudek i s řízením mu předcházejícím byl zrušen, pochybil však odvolací soud, měl-li nesprávně za to, že vzhledem na takto upravený odvolací návrh se nemusí věcně obíratí obsahem odvolání, nepřipustiti důkazy navržené oběma stranami k doložení resp. vyvrácení uplatňovaného důvodu zmatečnosti a zamítl-li tudíž odvolání na podkladě úplně nedostatečném.

§ 34. 946.

Dovolacia lehota, stanovená v 2. odst. § 34 zákona o pracovných súdoch, počína sa odo dňa doručenia rozsudku odvolacieho súdu, ktoré sa stalo podľa predpisov §§ 24 a 25 vl. nar. č. 216 1931 Sb. z. a n.

Ak bol rozsudok odvolacieho súdu doručený odvolacím súdom, dovolacia žiadosť bola podaná u odvolacieho súdu a bola týmto súdom postúpená priamo dovolaciemu súdu, nemožno ju odmietnuť ako opoždenu.

Takúto dovolaciu žiadosť vybaví dovolací súd ihneď vo veci, bez toho, že by nariadil opätne doručenia rozsudku odvolacieho súdu súdom pracovným. Rozh. nejv. soudu z 13. III. 1934, Rv III 94/34. »Právní Obzor« 1625.

Podľa § 34 (2) zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. treba dovolaciu žiadosť podať u pracovného súdu do 15 dní od doručenia rozsudku odvolacieho súdu.

Je pravda, že žalobník podal dovolaciu žiadosť u odvolacieho súdu. Najvyšší súd však preca nepovažoval dovolaciu žiadosť za opoždenu z dôvodu, že táto v zákonnej lehote nemohla už byť predložená k príslušnému pracovnému súdu, lebo rozsudok odvolacieho súdu bol stranám proti ustanoveniu §§ 24 a 25, jednacacieho poriadku pre súdy pracovné (vl. nar. z 22. decembra 1931, č. 216 Sb. z. a n.) doručený súdom odvolacím, a nie k tomu povolaným súdom pracovným. Ponevadž rozsudok odvolacieho súdu dosiaľ nebol stranám podľa zákona doručený a ponevadž začiatok dovolacej lehoty počítať možno len odo dňa doručenia vyhovujúceho zákonným predpisom: bola dovolacia žiadosť prijatá ako taká, ktorá bola v zákonnej lehote podaná. Z procesno-ekonomických dôvodov nemalo by žiadneho praktického významu zrušiť odvolacím súdom vykonané doručenie a nariadiť nové doručenie podľa zákona.

§ 34. 947.

Žiadosť žalobníka o ustanovenie mu advokáta v smysle §u 117, odst. 2, Osp. k dovolaciemu pojednaniu v prac. sporu nemá zákonného podkladu. Rozh. nejv. soudu z 5. VI. 1934, Rv III 571/33-4, Sb. min. sprav. č. 42.

Žiadosť žalobníka o ustanovenie mu v smysle §u 117 (2) Osp. advokáta z radu advokátov »bratislavských« k dovolaciemu pojednaniu, bola odmietnutá, lebo takúto žiadosť podať môže len advokát strany, používajúcej práva chudobných a nie strana sama. Inak táto žiadosť, i keby bola k tomu oprávnenou osobou vznesená, nemá zákonného podkladu, lebo podľa §u 35 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. o dovolení rozhoduje najvyšší súd v neveřejnom zasedání bez ústného pojednania

§ 35. 948.

Ani v řízení ve sporech pracovních nejsou přípustny novoty v řízení do volací m. Rozh. nejv. soudu z 26. V. 1934, Rv I 745/34, Sb. min. sprav. č. 45.

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení (č. 4 § 503 c. ř. s.) neprovádí dovolatel podle zákona, poněvadž nevychází při jeho provádění ze skutkových zjištění nižších soudů, jimž dovolací soud při právním přezkumu věci je vázán, nýbrž osobuje si právo hodnotiti výsledky průvodní a činiti z takto samovolně hodnocených výsledků průvodních samostatná skutková zjištění a právní závěry.

Marně snaží se dovolatel oprávněnost k tomuto nesprávnému postupu odůvodniti tím, že prý v pracovních sporech jsou novoty přípustny v opravném řízení, neboť přezírá, že to sice platí pro odvolací řízení (§ 33 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.), nikoli však i pro odvolací řízení, jak z ustanovení poslední věty druhého odstavce § 35 cit. zák. a druhého odstavce § 505 c. ř. s. zřejmě najevo vychází. Z toho důvodu nebylo ani lze vyhověti návrhu, aby dovolací soud si vyžádal spisy na č. l. 68 v. naznačené a z nich učinil nová skutková zjištění a musely novoty žalobcem v dovolání uplatňované zůstatí bez povšimnutí.

§ 36. 949.

Ve věcech pracovního soudnictví nemusí býti rekurs, a to ani rekurs k nejvyššímu soudu, podepsán advokátem. Rozh. nejv. soudu z 8. IX. 1934, R II 304/1934, Váž. obč. 13.744.

Podle § 36, odst. (1), druhá věta zák. o prac. soudech platí o rekursní lhůtě a způsobu podání rekursu obdobně ustanovení o odvolací lhůtě a podání odvolání. Ježto § 29 cit. zák. má v tom směru ustanovení zvláštní a odchylné od c. ř. s. stanoví, že odvolání advokátem spolupodepsáno býti nemusí, platí to nutně i pro rekurs, bez ohledu na to, že se jedná o rekurs k nejvyššímu soudu.

§ 36. 950.

Do usnesení odvolacího soudu (ve sporech pracovních), jimž byl zrušen rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením, počínajíc doručením žaloby, ježto podle názoru odvolacího soudu byla doručena nepravému žalovanému a prvému soudu bez výhrady pravomoci bylo nařízeno, by zahájil jednání s pravým žalovaným — není přípustným rekurs, a to ani toho, komu byla žaloba nepravěm doručena. Rozh. nejv. soudu z 13. VI. 1934, R I 662/34, Váž. obč. 13.637.*)

* Váž. obč. 12.184 (rozh. z 15. XII. 1932, R I 1050/32, v „Prac. právu“, roč. XII, č. 499): I v řízení před pracovními soudy platí o přípustnosti rekursu proti usnesením odvolacího soudu za odvolacího řízení ustanovení § 519 c. ř. s.

Váž. obč. 11.857 (rozh. z 2. IX. 1932, R II 295/32): Nelze napadati rekursem každé usnesení odvolacího soudu, stížené zmatečností, nýbrž rekurs jest přípustný jen v případech § 519, č. 1 až 3 c. ř. s. Nelze se dovolávati § 519, č. 2 c. ř. s., nevyslovil-li odvolací soud zmatečnost a neodmítl-li žalobu, nýbrž odkázal-li věc k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

Váž. obč. 10.498 (rozh. z 2. II. 1931, R II 10/31): Podle usnesení odvolacího soudu, jimž byl pro zmatečnost zrušen rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením počínajíc doručením žaloby a prvému soudu uloženo, aby žaloba řádně doručila a v řízení pokračoval, aniž vyhrazena pravomoc, není přípustným rekurs na dovolací soud.

Váž. obč. 10.042 (rozh. z 26. VI. 1930, R I 423/30): Do usnesení odvolacího soudu, jimž byl rozsudek prvního soudu zrušen, jest jen tehdy přípustným rekurs (§ 519, č. 2 c. ř. s.), byla-li také žaloba odmítnuta.

Krajský soud rozhoduje s konečnou platností o rekursu podaném proti usnesení pracovního soudu o námitce jeho věcné nepříslušnosti. Rozh. prac. soudu v Mor. Ostravě z 3. X. 1933, č. j. Cpr II 144/33-20, kraj. soudu v Mor. Ostravě z 29. XII. 1933, Opr 94-95/33-27 a nejv. soudu v Brně z 3. III. 1934, č. j. R II 58/34, Sb. min. sprav. č. 56.

Rekurs čelí proti usnesení krajského soudu, jímž bylo rozhodnuto o usnesení pracovního soudu o námitce jeho věcné nepříslušnosti. Krajský soud tu rozhodoval jako soud rekursní, nikoliv jako soud odvolací ve vlastním smyslu slova (viz § 5 vládního nařízení ze dne 1. prosince 1931, č. 180 Sb. z. a n.). Podle § 36 zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, č. 131 Sb. z. a n., lze usnesením pracovního soudu odporovati rekuresem, o němž rozhoduje krajský soud, v jehož obvodě jest pracovní soud, s konečnou platností. Z toho plyne, že napadené rozhodnutí krajského soudu jako soudu rekursního jest konečné a že tudíž opravný prostředek proti němu není přípustný. Bylo jej proto podle § 526, odst. 2. c. ř. s. a § 36, odst. 2. zák. č. 131/1931 odmítnouti (viz Sb. n. s. č. 12.258*).

O odvoláních z rozsudků okresních soudů, příslušných pro spory pracovní podle § 442 zákona, neplatí předpis § 32 zákona, nýbrž rozhoduje o nich senát složený podle § 7 j. n. Rozh. nejv. soudu z 3. VII. 1934, Rv II 442/34, Váž. obč. 13.716.

Okresní soud v Ivančicích rozhodoval jako soud příslušný podle § 42 zák. o soudech pracovních, čís. 131/1931, ježto tam nebylo zřízeno oddělení pro spory pracovní (nařízení čís. 180/31 a vyhlášky č. 44/32, 24/34). Pro řízení před okresními soudy o pracovních sporech v místech, kde není pracovního soudu (pracovního oddělení) platí kromě odchylky co do místní příslušnosti obecné předpisy c. ř. s. Platí pak tyto obecné předpisy pro řízení celé, tedy i pro řízení odvolací. To znamená, že o odvoláních proti rozsudkům okresních soudů, příslušných pro spory pracovní podle § 42 zák. č. 131/1931 neplatí předpis § 32 téhož zákona, že tedy o těchto odvoláních rozhoduje senát složený podle § 7 j. n. Ježto však v souzeném případě rozhodoval o odvolání senát složený ze tří soudců z povolání a ze dvou přísedících, nebyl odvolací soud řádně obsazen a jeho rozhodnutí i předchozí ústní jednání odvolací je zmatečné podle § 28 (2) zák. čís. 131/1931 (§ 477, č. 2. c. ř. s.).

Proti rozhodnutí rekursního soudu o místnej příslušnosti soudu podľa § 42 zákona o pracovních soudech nie je rekurs prípustný. Rozh. nejv. soudu z 27. VI. 1934, R IV 199/34, »Právní obzor« č. 1766.

V súdenom prípade ide o spor z pracovného pomeru, v ktorom okresný súd pokračoval po-

* Váž. obč. 12.258 (rozh. z 12. I. 1933, R II 502/32, v „Prac. právu“ roč. XII., čís. 498). Proti usnesení krajského soudu, jímž bylo rozhodnuto o rekursu z usnesení pracovního soudu o námitce jeho věcné nepříslušnosti, jest dovolací rekurs nepřipustný.

Podle druhé věty druhého odstavce § 36 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n. jest rekurs k nejvyššímu soudu přípustný jen proti usnesením odvolacího soudu v pracovních sporech, vydaným za odvolacího řízení, a to jen za podmínek § 519 c. ř. s.

dľa § 42 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. ako riadny súd. Preto pre tento prípad platia ustanovenia Osp. V smysle § 181, odst. 7. Osp. v znení zák. č. 164/24 Sb. z. a n. proti usneseniu II. stolice, ktorým bolo rozhodnuté o (miestnej) príslušnosti procesného súdu — bez ohľadu na to, ako rozhodla II. stolica — je príslušný rekurz k III. stolici len v prípadoch, kde zákon ustanovuje výlučnú príslušnosť. Ponevác podľa § 3 zák. č. 131/31 Sb. z. a n. tam uvedená miestna príslušnosť závislá je od voľby žalobcovja a tak nie je príslušnosťou výlučnou, bolo treba rekurz ako zákonom vylúčený v smysle § 553 Osp. odmietnuť.

Byl-li pracovní spor zahájen v době od 1. ledna 1932 do 1. září 1932 u okresního soudu, nezměnila na založené již výlučné příslušnosti okresního soudu nic okolností, že za řízení v první stolici byl pro obvod tohoto okresního soudu zřízen a začal činnost pracovní soud.

Postoupil-li okresní soud přes to věc pracovnímu soudu, aniž bylo vydáno vpravoplatné rozhodnutí, že pro spor jest věcně příslušný pracovní soud, jest jednání před pracovním soudem (před odvolacím soudem ve sporech pracovních) zmatečným podle § 28 čís. 3 zák. o prac. soudech. Lhostejno, že strany nečinily námitky proti postoupení sporu pracovnímu soudu a že před ním ve hlavní věci projednávaly. Rozh. nejv. soudu z 8. XI. 1934, Rv II 237/33, Váž. obč. 13930.**)

** Váž. obč. 11.733 (rozh. z 6. VI. 1932, R I 423/32, v „Prac. právu“, roč. XI., č. 400): Dokud nebude pro soudní okres zřízen pracovní soud anebo oddělení okresního soudu pro pracovní spory, náležejí spory podle §§ 1 a 2 zákona k věcné příslušnosti okresních soudů, o jichž místní příslušnosti platí § 3.

Váž. obč. 12.056 (rozh. z 3. XI. 1932, R II 435/32, v „Prac. právu“, roč. XI., č. 410): Spory podle §§ 1 a 2 zákona náležejí k věcné příslušnosti okresních soudů, o jichž místní příslušnosti platí § 3, i tehdy, jde-li o okresní soudy, v nichž pracovní soudy nebo oddělení okresních soudů pro pracovní spory sice zřízeny býti mají, ale dosud svou činnost zahájit nemohly.

Váž. obč. 12.239 (rozh. z 29. XII. 1932, R I 1021/32, v „Prac. právu“, roč. XII., č. 441): Pro řízení před okresními soudy o pracovních sporech v místech, kde není ani pracovního soudu, ani oddělení okresního soudu pro pracovní spory, platí, kromě odchylky co do místní příslušnosti, obecné předpisy civilních soudních řádů, tedy také předpisy o smlouvě o rozsudím.

Příslušnost okresních soudů ve sporech pracovních podle § 42 zákona čís. 131/1931 jest výlučná v tom smyslu, že dobrovolné podrobení se příslušnosti jiných řádných soudů by nemělo právní účinek, ale to není na závidu, aby úmluvou v hromadné pracovní smlouvě nebylo přeneseno rozhodování o těchto sporech na rozhodce.

Újednání o rozhodčím soudě v kolektivní smlouvě jest pro zúčastněné strany závazné, třebaš ten který účastník nedal za svou osobu písemný souhlas k smlouvě o rozhodčím soudě, leč že by toto ustanovení kolektivní smlouvy bylo výslovně vyloučeno zvláštní úmluvou. Ten, kdo se dovolával kolektivní smlouvy k opodstatnění svého nároku, dal tím zřejmě najevo, že se podrobil jejím ustanovením. Vyřizovaly-li podle kolektivní smlouvy paritní rozhodčí výbory všechny spory z této smlouvy, nezáleží na tom, zda spor vznikl za trvání závodu a pracovního poměru, či až po zrušení závodu a po skončení námezdního poměru.

Zákonom o pracovních soudech nepozbyly platnosti soukromoprávní úmluvy o příslušnosti rozhodčích soudů ve sporech, o nichž by byl jinak povolán rozhodovati řádný soud.

Váž. obč. 12.387 (rozh. z 23. II. 1933, R II 47/33, v „Prac. právu“, roč. XII., č. 571): V případech § 42 zák. o pracovních soudech jest příslušnost okresního soudu výlučná.

Váž. obč. 12.948 (rozh. z 26. X. 1933, R I 979/33, v „Prac. právu“, roč. XIII., č. 694): Příslušnost okresních soudů v pracovních sporech (§ 42 zákona) jest výlučná v tom smyslu, že dobrovolné podrobení se příslušnosti jiných řádných soudů by nemělo právní účinek.

Prokurista vykonává zaměstnání ve smyslu zákona ze dne 13. března 1928, čís. 39 Sb. z. a n.

Lhostejno, že činnost prokuristy tuzemské firmy jest omezena na vedení prodejny v cizině. Rozh. nejv. soudu z 24. V. 1934, R I 458/34, Váž. obč. 13.564.*)

Poznámky.

Je předepsána v československém právu pro kolektivní smlouvy písemná forma?

Egon Weiss poukazuje v Klangově komentáři k všeobecnému občanskému zákoníku, Právo československé, čtvrtý svazek, str. 869, na vyhlášku předsedy vlády ze dne 16. února 1932, č. 31, o statistice kolektivních smluv a vyvozuje z ní, že kolektivní smlouva je vázána písemnou formou.

S tímto názorem nelze souhlasiti. V právním řádě československém neexistuje žádná norma, která by pro kolektivní smlouvu předepsala určitou formou, zejména ne formou písemnosti. Také vyhláška č. 31/1932, ačkoliv obsahuje v odstavci třetím definici kolektivní smlouvy, o formě kolektivní smlouvy žádné zmínky neobsahuje.

I kdyby však vyhláška předsedy vlády č. 31/32 obsahovala předpis o nutné písemnosti kolektivní smlouvy, nebyl by tento předpis platnou a závaznou normou. Prvotním pramenem práva může podle usnesení odborného pléna nejvyššího správního soudu ze dne 29. ledna 1934, č. 1413/32 pres. Bohuslav č. 11.034, býti jedině zákon, resp. opatření Stálého výboru podle § 54 úst. listiny, nebo druhotná norma všeobecně závazná, vydaná za předpokladů, které pro platnost její stanoví předpisy ústavní.

Podle ústavní listiny (§ 64, odst. 2., § 80, § 81, lit a), § 4) mohou po názoru nejvyššího správního soudu (srv. též — Hoetzel, heslo »nařízení« ve Slovníku veřejného práva, svazek II., strana 800) ústředními úřady platné právní normy, nadané všeobecnou závazností, býti vydávány jenom jako nařízení vládní, vázaná jednak na materiální předpis § 55 úst. listiny, jednak na formální požadavky stanovené v § 81, lit. a), a § 84 úst. listiny, jakož i § 2, lit. c), zákona č. 139/1919.

Vyhláška č. 31/1932 není nařízením vládním již s hlediska formálního; neboť není označena jako nařízení, není vydána celou vládou, není opatřena potřebným počtem podpisů členů vlády a nebyla jako nařízení vládní publikována ve Sbírce zákonů a nařízení.

Avšak i kdyby se připustilo, že nařizovací moc jako taková, totiž pravomoc vydávati všeobecné závazné normy, tvořící pramen práv občanů a zakládající kompetenci úřadů k rozhodování o těchto právech, není monopolem vlády, jako kolektivního orgánu, nýbrž že i jednotlivé úřady (resp. jednotlivý člen vlády) mohou za určitých okolností nařízením v tomto smyslu vydávati, nešlo by o pravomoc plynoucí již pojmově z povahy příslušnosti těchto úřadů (jednotlivého člena vlády), nýbrž pravomoc ta musila by býti založena výslovným předpisem speciálního zákona, který by určitému úřadu (resp. jednotlivému členu vlády) výslovně takovouto nařizovací moc v určitém směru uděloval.

*) Váž. obč. 10.916 (rozh. z 2. VII. 1931, R I 559/31): Názor, že jest vykázáti svolení podle § 5 zákona ze dne 13. března 1928, čís. 39 Sb. z. a n., třebaže prokurista bydlí stále v cizozemsku — není ve zřejmém rozporu se zákonem.

Váž. obč. 11.289 (rozh. z 19. XII. 1931, R I 994/31, v „Prac. právu“ roč. XI, č. 361): Je-li prokurista cizozemcem, musí vykázáti svolení podle § 5 zákona ze

Zákonem o organizaci statistické služby čís. 49/1919 bylo sice jeho provedení uloženo předsedovi ministerstva, avšak zákon neobsahuje žádného ustanovení o tom, že by u jeho provedení mohla býti změněna ustanovení platného práva a o uzavírání smluv.

Podle § 5 zákona č. 49/1919 je každý obyvatel státu, vyjímajíc osoby požívající exterritoriality, povinen podávati správné, pravdivé a včas všechny údaje a zprávy, jež bude po něm požadovati Státní úřad statistický.

Ustanovení toto platí podle § 6 též pro všechny veřejné, místní i zájmové svazky ve státě, jakož i pro spolky, družstva a výdělečné společnosti všeho druhu.

Podle toho může tedy předseda vlády podle usnesení výboru statistické rady státní pro statistiku sociální uložit Státnímu úřadu statistickému, aby sbíral kolektivní smlouvy a vyhlášku předsedy vlády může býti také stanovena povinnost kontrahentů uzavírajících kolektivní smlouvy, aby zaslali Státnímu úřadu statistickému jejich opisy.

Z toho nelze však vyvozovati, že by platnost kolektivní smlouvy byla vázána formou písemnou.

Dr. Egon Schwellb.

*

Likvidace války 1919. Napsal Rudolf Procházka. Politická knihovna nakladatelství »Orbis« (Praha XII.), brož. za Kč 49.—, váz. za Kč 59.—. Stran 312. Kniha zachycuje v širokých rysech osudné dění roku 1919, kdy po bezpříkladném zápolení národů a uprostřed nesmírného rozvratu starého pořádku zasedala v Paříži mírová konference, jejíž úkol se vymykal všem osvědčeným vzorům a každé šabloně. Vylíčit průběh a problematiku tohoto děje jest přirozeně velmi obtížné. Mírová konference neměla klidu, poněvadž látka se jí měnila, vznikala i unikala pod rukama. Staré moci, které zápas začaly a prohrály, zmizely a na jejich místě se objevila změť národů v plném revolučním kvasu, národů, které doslovně braly bez prodlení vládu věcí svých do vlastních rukou. Skutečná svrchovaná moc, čerpaná z vítězství a bohatství, z autority i pohotovosti mocenských prostředků, byla však v rukou hlavních velmocí a konec konců tři svrchovaných představitelů soudobého světa: Wilsona, Lloyda George a Clemenceaua. Jak povahy a představy těchto vedoucích státníků o budoucím míru, i potřeby jejich národů a národů ostatních, si odporovaly a jak následkem toho naléhavé dílo míru stalo se velkou nešťastnou improvisací, nehotovým a neuspokojivým kompromisem a nakonec torse, všemi zapíraným — to vše je v knize postaveno do plného světla, takže se čte jako napínavé drama, plné vzrušujících episod a vyznívajících tragikou osobností i politickou.

dne 13. března 1928, čís. 39 Sb. z. a n. Rejstříkový soud není sice povinen, by z úřadu vyšetřoval, zda určitý právní poměr, jenž má býti vyznačen v obchodním rejstříku, vyhovuje podmínkám, na něž zákon váže jeho vznik, jest však vždy oprávněn, vzejde-li mu pochybnost, by si vyžádal výkaz, že bylo vyhověno zákonnému předpisu.